DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 260. SZÁM. Debrecen, 1938 november 17 csütörtök ÁRA: 12 FILLÉR

A ruszinszkói Visken negyven cseh csendőrt megölt a lázongó lakosság

Egyre megujulnak a zavargások — 5 ezer ruténföldi lakos menekült Beregszászra a csehek erőszakoskodása és kegyetlenkedései elől — Egyes cseh csapattestek is lázonganak

Egy cseh tüzérosztag megtagadta az engedelmességet és el akart indulni Ungvár felé, egy egész gyalogezredet küldtek a csehek feltartóztatásukra

A csehek uralma alatt maradt Ruténföldön teljesen felborult a helyzet. A csehek terrorja minden képzeletet felülmul. Szovjet módszerekkel akarják elfojtani a Ruténföld lakosságának szabadságvágyát és azt a természetes óhaját, hogy visszacsatoltassanak Magyarországhoz. A Ruténföldön egymást érik a véres zavargások és lázadások s hiába a csehek minden véres kegyetlenkedése, ezt a mozgalmat nem tudják elfojtani. A legújabb eseményekről az alábbi táviratok számolnak be:

Felkelés a rémuralom ellen

Kassa, nov. 16. (MTI.) Nagyszőllősről érkezett megbizható utasok elbeszélése szerint a kiüritett területekről

Nagyszőllősön összevont cseh csendőrséget és pénzügyőrséget arra is igénybe veszik, hogy a cseh katonák között rendet tartson.

Az összeütközések napirenden vannak. Huszton, Nagyszőllősön, Técsőn, Németmokrán, Visken, Ökörmezőn és Aknaszlatinán állandó zavargások és verekedések vannak.

Visken 3 nappal ezelőtt a felizgatott lakosság megölt 40 cseh csendőrt.

A csehek kegyetlen eszközökkel fenntartott uralma ellen

egyes csapattestek is lázonganak.

Nagyszőllősön az ott állomásozó **45. gyalogezred** a kassai bevonulás alkalmával **a lakossággal együtt éljenezte Horthy Miklós kormányzót és Magyarországot éltette.** A cseh katonai parancsnokok önkényeskedése és erőszakoskodása elől a ruszinok kénytelenek voltak elmenekülni.

Beregszászon eddig kb. 5000 magyar, ruszin és román menekült verődött össze,

akik nem birták a csehek **erőszakoskodását.**

A lakosság elkeseredése tetőfokra hágott

Ungvár, nov. 16. A ruszin lakosság elkeseredése tetőfokára hágott. Ruszinföld valamennyi városának és nagyobb falvának foghása és fogdája **tele van politikai foglyokkal, akiket a cseh szoldateszka rémuralma a legkörmönfontabb és legválogatottabb kinzásokkal gyötör.**

A fogházak közelében aludni sem tudnak a kihallatszó jajveszékelésektől, az elfogottakat valósággal középkori eszközökkel kényszeritik hamis vallomásokra, amiket tüzes cipőbe való bujtatással, gumibotokkal, revolverrekkel csikarnak ki belőlük.

Hiába talál ki azonban a cseh rémuralom bármit is a rutén forrongás elnyomására, az egyre növekvő elkesreedés és ellenállásnak még nagyobb tüzét lobbantja lángra.

A falvakban egyre-másra lázad fel a lakosság s most már fegyverrel a kezében áll ellen a cseh katonáknak,

ugyhogy a puskatüz egyáltalán nem ismeretlen fogalom már messze vidéken. A hegyekbe menekülők valósággal gerilla-harcot folytatnak a katonákkal s a rendelkezésre álló karhatalom sem az ellenállás leverésére, sem pedig az ideáramlott közhivatalnokok ezreinek védelmét biztositó szolgálatra nem elegendők.

A rendőrtisztviselők éppen ugy, mint a végrehajtók, csak nagy karhatalommal és csak éjszaka mernek a házakba zörgetni, hogy ágyukból ráncigálják ki a gyanusitottakat, vagy végezzék el a legembertelenebb módon a végrehajtásokat.

A határmenti, de már a mélyebben fekvő községek is annyira tulzsufoltak, hogy a lakosság még a fegyveres karhatalomtól sem hátrál vissza és nem hajlandó egyetlenegy ujabb cseh hivatalnok beszállásolását sem megengedni. Azzal fenyegetőznek, hogy

annak, aki tür ujabb beszállásolásokat, felgyujtják a házát.

Huszton, amely az uj rutén főváros lenne, még az istállók és a csürök is lakásul szolgálnak és a cseh tisztviselők özönlése egyre tovább tart.

A ruszin vihart senki se tudja többé feltartóztatni

Varsó, nov. 16. A kormánypárti Kurjer Poranny mai számában Ruszinföldön járt tudósitójának jelentését közli. A tudósító megállapitja, hogy a **Ruszinföldön igen nagy a nyomor.** Az élelmiszerek közt a legelemibb — mint kenyér, zsir, só — **hiányoznak.**

Mindenki felragadja ami a kezeügyébe csik és azzal oda üt ahova tud. Ezt a harcot sem a Huszton székelő Volosin nem tudja feltartóztatni, sem akármelyik más ukrán miniszter. Volosinról a tudósító szerint **senki sem tud semmit. Az e vidéken keletkezett vihart senki sem tudja többé feltartóztatni.**

Szovjet módszerek

Ungvár, nov. 16. Amennyire boldog és nyugalmas mederbe terelődött a magyar Kárpátalja élete, annyira elszomoritó hirek érkeznek nap-nap után a cseh uralom alatt maradt csonka Kárpátaljáról.

A cseh terror ebben az országrészben az elviselhetetlenségig fokozódott.

Most töltik ki a csehek minden dühüket azonokon az embereken, akik aláirták a Csehszlovákiától való elszakadást követelő iveket, illetve akik ilyen aláirásokat gyüjtöttek.

Az aláirókat letartóztatják, börtönbe vetik, sokat közülök ismeretlen helyre szállitanak.

A kihallgatás során a cseh csendőrök nem ismernek semmi kiméletet sem s

a szovjet módszereit alkalmazzák.

A menekülők egyhangulag arról számolnak be, hogy a foglyokat levetköztetik, testüket ecetes vizzel leöntve, ütlegelik, sőt lábukat összekötve, tüzes vassal sütötték a talpukat.

Zaricson, az ott állomásozó tüzérség — megbizható menekülők mondották el — megtagadta az engedelmességet s elindult Ungvár felé. Utközben egyik gyalogezred utját állta a Magyarország felé vonuló tüzéreknek s véres harc után megakadályozta, hogy folytassák utjukat a magyar határ felé.

A cseh karhatalmi erők agy akarják csökkenteni a felkelők erejét, hogy

a ruszin nép lelki vezetőit, a papokat s a tanitókat letartóztatják, elszállitják s internálják.

A lakosságot az élelmiszerhiány kétségbeejtő helyzetbe sodorja. Prága egyáltalában nem gondoskodik Ruszinszkó élelmezéséről és ha érkezik is egy-egy élelmiszerszállitmány az ország belsejéből, akkor azt elsősorban cseh katonak, csendőrök, vagy pedig ukran és cseh hivatalnokok kapják. Csonka Kárpátalja ruszin és magyar lakossága a legnagyobb aggodalommal néz a közelgő tél elé.

A rutén kérdés megoldása nélkül nem szavatolja senki az uj cseh határokat

Varsó, november 16. Az *Express Poranny* vezércikkében a ruszin kérdéssel foglalkozva azt irja, hogy *a népek önrendelkezési joga elvének győzedelmeskednie kell ebben az esetben is éppúgy, mint győzedelmeskedett más alkalmakkor. Prága ellenállását nem lehet megérteni. A cseheknek maguknak kellene határaik végleges megrögzitésére törekedniök, ami nélkül nem lehet szó nemzetközi szavato-*

Erzsébet napra
ajándékot vásároljunk
Tóthfalussy
bőröndös, bőr díszmű és utazási cikkek szaküzletében.
Izléses különlegességek! Takarékosságra is.

tásról. A cseheknek meg kell érteniök, hogy senkire sem számithatnak, ha arra a balga álláspontra helyezkednek, hogy a Ruszinföldet a néprajzi adottság, a józan ész és a lakosság akarata ellenére megtartsák. Nem számithatnak a nyugati nagyhatalmakra sem, akik 1920-ban megigérték, hogy tiszteletben tartják a ruszin nép akaratát. Minél előbb oldódik meg ez a kérdés, annál előnyösebb lesz a csehekre nézve.

Cseh csendőrök agyonlőttek két szlovák katonát

Kassa, november 16. (MTI.) Hernádtihany mellett két szlovák nemzetiségű cseh katona át akart szökni magyar területre, de a cseh csendőrök észrevették szándékukat és mindkettőt agyonlőtték.

Ward Price a ruténföld kérdéséről

London, nov. 16. A Daily Mail-ban Ward Price, a Ruszinföld kérdésével foglalkozva megállapitja, hogy ez a föld, **amelynek folyói Magyarország felé vezetnek és hegyeit erdők boritják s amelyen félmillió ruszin, százezer magyar él, egy évezreden át magyar uralom alatt élt. A ruszinok kétségbeesetten követelik, hogy engedjék meg nekik, hogy népszavazás útján nyilvánitsák akaratukat jövendőjükről. — A döntést még földrajzi és vizvédelmi érdekek is parancsolóan követelik.**

1 kg kenyér 8 cseh korona

Kassa, november 16. A magyarlakta felvidéki területek visszacsatolása után a Nagyszőllősről és Eperjesről érkező utasok elbeszélése nyomán megállapitható, hogy *komoly élelmezési gondok közé jutottak a csehszlovák hatóságok. Csehszlovákia ugyanis elvesztette éléskamaráját, minek következtében ugrásszerűen emelkednek az élelmiszerárak. Nagyszőllősön a csehszlovák csapatok összevonása után élelmezési célokra lefoglalták a lakosság minden gabonakészletét. Elismervényt, illetve pénzre szóló utalványt adtak érte, de arról még nincs jelentés, hogy akár egyet is beváltottak. Olyan nagy az élelmiszerhiány, hogy a román megszállt területen levő Halmi községből négy tehergépkocsival tengerit szállitottak a katonaság szükségleteinek pillanatnyi kielégitésére. Az élelmiszerhiányra jellemző, hogy a csehszlovák területen egy kg. kenyér 8 cseh korona, egy liter tej 6 cseh korona, a tojás ára pedig 4 cseh korona, de alig kapható. A ruszin lakosság nyiltan hangoztatja, hogy ez az állapot nem tarthat igy tovább, rövidesen* döntő fordulatnak kell bekövetkeznie.

Kassa, november 16. Dr *Payer Ervin* orvos és *Mohr* Gedeon evangélikus segédlelkész hirlapi felhivással a szepességieket tömörülésre szólitották fel. *Körülbelül 500-an jelentkeztek és értekezletükön elhatározták, hogy a Szepességnek is követelik az önrendelkezési jogot.*

Hlinka gárdisták erőszakkal áttették a határon Dobránszky plébános-képviselőt

Eperjesi jelentés szerint a **Hlinka gárdisták, akik önhatalmulag kezdenek akciókat, megjelentek Dobránszky János sóvári plébános, volt magyarpárti képviselő lakásán és megfenyegették, hogy amennyiben 48 órán belül nem hagyja el Szlovákia területét, élet- és vagyonbiztonságáért nem vállalnak felelősséget. A Hlinka gárdisták azonban még a 48 órát sem várták be, hanem Dobránszkyt áttették a határon.** Hasonló módon léptek fel **Hegedüs Istvánnal**, az eperjesi munkaközvetitő hivatal vezetőjével szemben, akit azért, **mert magyarnak vallotta magát, kitettek állásából.**

Az angol-olasz szerződés ünnepélyes életbeléptetése

Róma, nov. 16. Április 16-án az aláirt olasz-angol szerződés **életbeléptetésének ünnepélyes aktusa** szerdán délután 5 órakor az olasz külügyminisztériumban megtörtént. Az erről szóló nyilatkozatot a Chigi palotában az ugynevezett „győzelem" teremben olasz részről **Ciano** gróf külügyminiszter, angol részről pedig lord **Perth** római angol nagykövet irta alá. Ciano gróf és lord Perth ezután külön jegyzéket juttattak el Egyiptom római ügyvivőjének, mely szerint a **Tana tó és a Szuezi csatornára vonatkozó nyilatkozatok szintén a mi napon lépnek érvénybe.**

Erzsébet napra
Illatszerkülönlegességek, kazetták, puderdobozok óriási választékban, legolcsóbban beszerezheti
Parfümerie Kardos
Piac u. 61.

A ma érvénybe lépett olasz-angol egyezmények egy jegyzőkönyvből és 8 mellékletből állanak. A jegyzőkönyvből a két fél kinyilatkoztatta azt az akaratát, hogy **megszilárditja a békés jövőt a két ország között és előmozditja a béke és általános biztonság ügyét.**

Róma, nov. 16. Lord Perth angol nagykövet szerdán délelőtt tizenegy órakor a Chigi palotában átnyujtotta gróf Ciano külügyminiszternek **Olaszország királyához és Etiopia császárjához intézett megbizólevelét.**

London, nov. 16. A Daily Telegraph jelenti Rómából az angol-olasz barátsági egyezmény ratifikálásával kapcsolatban:

Nagyon indokolt az a feltevés, hogy a két nemzet helyreállitott barátsága **rövidesen nagyon fontos eredményekhez fog vezetni.**

A Daily Mail vezércikkében meleg hangon üdvözli a **két nemzet** évszázados barátságának helyreállitását. Hangoztatja a lap, hogy Angliának soha többé nem szabad a háborus uszitók népszövetségének lidércpolitikáját követni, amely ingoványba és az örvény szélére sodorta Angliát.

Milánó, nov. 16. Az angol-olasz egyezmény életbeléptetésével kapcsolatban a Popolo d'Italia hangoztatja, hogy az egyezmény hatálybahelyezésével **lezárul a feszültségek korszaka.** Az egyezmény lényegesen hozzájárul az európai megbékéléshez. Olaszország és Anglia kölcsönös birodalmi jogainak elismerésén alapszik és a Róma—Berlin tengely szellemében összhangba hozza a két ország érdekeit.

A **Stampa** az egyezmény életbeléptetésében a róma—berlini tengely ujabb sikerét látja.

Nemzetközi probléma lett a menekült zsidók elhelyezése

700.000 zsidó menekült elhelyezéséről tárgyal a londoni amerikai követ az angol kormánnyal.

Newyork, november 16. A lapok hosszú londoni tudósításokat közölnek *Kennedy* amerikai követ fáradozásairól, aki arról tárgyal az angol kormánnyal, hogy *legalább 700.000 zsidó menekült számára elhelyezést találjanak. Kennedy kisérletei eddig meglehetősen hüvös fogadtatásban részesültek nemcsak Anglia, hanem Hollandia, Franciaország, Dánia, Belgium és Svájc részéről is, mert mindezekben az országokban megjegyezték, hogy területükön máris túlsok a zsidó.*

Newyork, november 16. A Newyork Times vezércikkében üdvözli Chamberlain miniszterelnököt abból az alkalomból, hogy *közvetlenül Roosevelt elnökkel kiván érintkezésbe lépni a zsidó menekültek letelepitése céljából.* Azt irja a lap, hogy a brit miniszterelnök szeme előtt *egy olyan állam lebeg, amelyet a világ valamely táján kedvező feltételek mellett létesiteni kellene, hogy ott minden nemzet menekültjei uj hazát találhassanak.* A legkivánatosabb volna — irja a Newyork Times —, ha *valamely európai hatalom gyarmata, vagy gyarmatának egy része lehetne az uj otthon.*

A londoni lapok jelentik, hogy *Kennedy* itteni amerikai nagykövet részletekbe menő tervet ajánlott lord Halifax külügyminiszternek, amely abból áll, hogy az Északamerikai Egyesült Államok és a brit birodalom területén *olyan államban vagy gyarmaton, amely gyéren lakott, létesitsenek a zsidó menekültek számára telepeket.*

Az amerikai nagykövet azt tervezi, hogy *az egész német birodalomból ki kell vándoroltatni az összes zsidókat,* de addig is, mig ezt meg lehet szervezni, el akarják szállitani Németországból az ötévesnél fiatalabb zsidó gyermekeket. Angol részen megvan a hajlandóság, hogy ezeknek menedéket adjanak Angliában, ha a zsidó segitőbizottság elegendő angol családot talál, amelyek ezeket a gyermekeket magukhoz veszik és addig gondozzák, mig szüleik uj hazát találnak, az egyetlen feltétel az, hogy ezek a német zsidó gyermekek ne essenek az állam, vagy a községek terhére.

Kennedy nagykövet azt a tervet is ajánlotta lord Halifaxnak, hogy diplomáciai uton kérjék fel a német birodalmi kormányt *a menekülők vagyonának kiszolgáltatására és az átutalás megkönnyitésére.*

Amszterdam, november 16. Colijn miniszterelnök a Házban kijelentette, hogy *a kormány nem gondolhat arra, hogy korlátlan számban engedje be a Németországból kivándorló zsidókat Hollandia területére.* Egyes országok — mondotta —, igy Belgium, lezárták határaikat a zsidó bevándorlás elől. A holland kormány megbizottat küldött Brüsszelbe, hogy tanulmányozza ezt a kérdést, egyben érintkezésbe lépett az angol, francia, dán és svájci kormánnyal.

MA
disznótoros vacsora erdélyi lángossal
1 pengő
a
Páll sörözőben

Megakadályozott tüntetés

Budapest, nov. 16. Szerdán este a Nemzeti Front mintegy hatszáz tagja szimpátia tüntetést rendezett a német és lengyel követség előtt, később az olasz követség előtt is. Minthogy a felvonulásra engedélye nem volt, a rendőrség szétoszlatta a tüntetőket. Előállitás nem történt.

Vigszinház
Nyirő József legszebb székely regénye! Vidám és szivhezszóló uj **magyar** film:
Uz Bence
JÁVOR PÁL — BORDY BELLA — MÁLY GERŐ — BILICSI stb. a főszerepekben.
A KORMÁNYZÓ UR BEVONULÁSA KASSÁRA és KOMÁROMBA!
BEMUTATÓ MA!

Névnapra
kedves ismerőseinknek vásároljunk
hasznos ajándékot
Pikó kézimunkaüzletében
Kossuth u. 6.

Lord Rothermere 20 ezer pengőt ajánlott fel a „Magyar a magyarért“ akcióra és szintén 20 ezer pengőt a nyomorenyhitő akcióra

Budapest, nov. 16. A magyar lapokban megjelent az a hir, melyszerint lord Rothermere budapesti tartózkodása alatt Budapest fürdő város fejlesztésére 10 ezer angol font adományzását igérte, csupán annyiban felel meg a valóságnak, hogy lord Rothermere igéretet tett arra, hogy megfontolás tárgyává fogja tenni azokat az utakat és módokat, amelyek Budapest fürdő város nagyobb arányu propagálását külföldi országokban lehetővé teszi. Amennyiben ebben az irányban bizonyos elgondolások lord Rothermere felfogásával meg fognak egyezni, ezeknek előbbrevitelére anyagi segitséget is kilátásba helyezett. E pillanatban azonban lord Rothermere felfogása szerint mindenkinek első kötelessége a Magyarországhoz csatolt ujabb területek inségén segiteni. Magyarországi tartózkodása idején lord Rothermere **10 ezer pengőt ajánlott fel a kormányzóné Őfőméltósága nyomorenyhitő akciójára és 10 ezer pengőt vitéz Imrédy Béláné Őexcellenciája „Magyar a magyarért“ akciójára.** Most, a fentiekben kijelentettek alapján arra kéri a kormányzóné Őfőméltóságát és vitéz Imrédy Béláné Őexcellenciáját, hogy **további 10—10 ezer pengőt kegyeskedjenek elfogadni** az általuk vezetett akciók céljaira.

Lord Rothermere londoni lelkeshangu nyilatkozata Magyarországról

Lord *Rothermere* magyarországi látogatásának befejeztével Londonba utazott. *Barcza György* londoni magyar követ előtt kijelentette, hogy *a magyar nép hazafiságának és hálájának megnyilatkozásai életének legfelejthetetlenebb emlékei közé tartoznak.* Nagy lelkesedéssel emlékezett meg arról a mélységes hatásról, melyet reá Horthy kormányzó úr őfőméltóságának hatalmas államférfiúi egyénisége gyakorolt. Megindultan beszélt a kassai bevonulás felejthetetlen jeleneteiről.

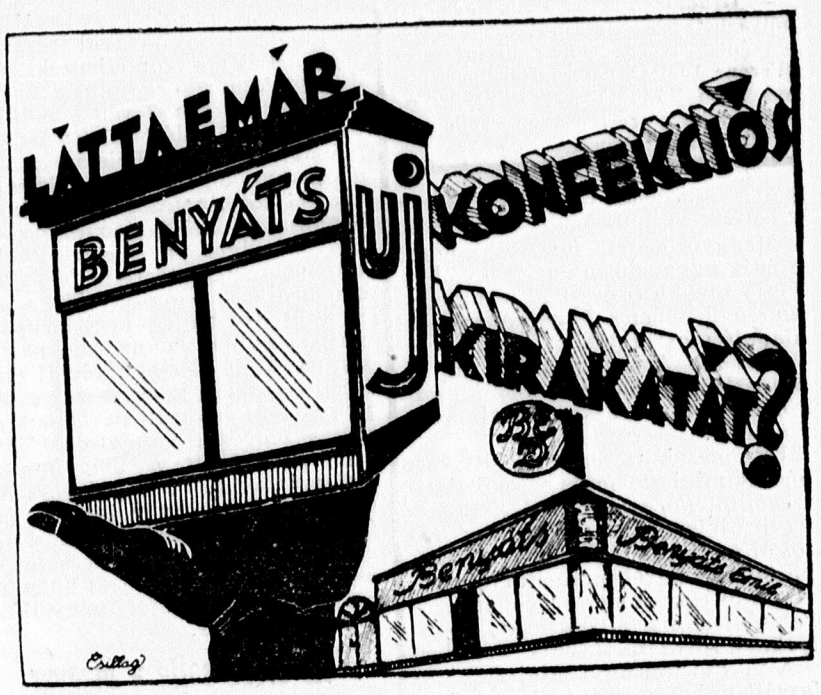

Az uj Imrédy kormány eskütétele

Budapest, nov. 16. Az uj Imrédy kormány szerdán délelőtt 11 órakor tette az esküt Horthy Miklós kormányzó ur Őfőméltósága kezébe. Az ünnepélyes eskütétel szertartására már fél 11 óra után egymásután érkeztek a kormány tagjai a királyi palotába. Valamenyyi miniszter **diszmagyarban** volt, Bartha Károly táborszernagy, az uj honvédelmi miniszter pedig tábornoki diszruhában jelent meg. Háromnegyed 11 óra után hajtatott át a miniszterelnökségről a királyi várba Imrédy Béla miniszterelnök.

Az államfő kezébe először Imrédy Béla miniszterelnök tette le az esküt. Ennél az ünnepélyes szertartásnál, mint zászlósur, báró **Perényi** Zsigmond koronaőr működött közre. A miniszterelnök eskütételénél az eskümintát, mint legidősebb miniszter, gróf **Teleki** Pál olvasta fel. Ezután **a kormány tagjai együttesen tették le az eskütt ünnepélyes külsőségek között.**

Eskütétel után Horthy Miklós kormányzó ur Őfőméltósága **magánkihallgatáson fogadta Imrédy Béla miniszterelnököt, majd külön-külön az Imrédy kormány tagjait.** A kormányzói kihallgatások után a második Imrédy-kormány tagjai a miniszterelnökségi palotába hajtattak, ahol a nagy terraszon a kormány tagjait lefényképezték, azután pedig megbeszélésre ültek össze.

Hungária filmszinház
MA ELŐSZÖR
GABY MORLAY
a legnagyobb francia filmszinésznő nagyszabásu filmje:
Szentpétervári éjszakák
Előadások: 5, 7, 9 órakor!
Legujabb Paramount Világhiradó.

ERZSÉBETRE
hasznos ajándékot olcsón
Dávid üveg- és porcellán-üzletében vehet
Hatvan u. 15.

Az uj honvédelmi miniszter hivatalbalépett

Budapest, nov. 16. Vitéz nagylaki **Rátz** Jenő szolgálatonkivüli gyalogsági tábornok, távozó honvédelmi miniszter szerdán délelőtt meleg szavakkal bucsuzott el a honvédelmi minisztérium csoportfőnökeitől és osztályvezetőitől.

Vitéz dálnokfalvi **Bartha** Károly táborszernagy, uj honvédelmi miniszter ugyancsak szerdán vette át hivatalát. A honvédelmi minisztérium vezető tisztjeit és tisztviselőit csütörtökön fogadja.

*

Vitéz dálnokfalvi Bartha Károly 1884-ben született. A világháboruban a müszaki törzskarnál volt beosztásban és a háboru első napjától az utolsóig majdnem valamennyi haretéren küzdött. Az ellenség előtti bátor magatartásáért számos kitüntetést kapott, majd Horthy Miklós kormányzó Őfőméltósága vitézzé avatta. 1932-ben a honvédelmi minisztériumba került, mint csoportfőnök. Kiváló munkássága folytán rövidesen főcsoportfőnök lett és ebben a beosztásban teljesitett nehéz és értékes szolgálatot. Az uj honvédelmi miniszter kinevezésével az ország egyik legkiválóbb katonája kerül hadügyeink élére.

A távozó miniszterek búcsúbeszédei

Budapest, november 16. Szerdán már elbúcsúztak miniszteriumaiktól a kabinet volt tagjai, akik kiváltak *Imrédy Béla* kormányából. *Sztranyavszky Sándor* volt földmüvelésügyi miniszter délben a miniszterium nagy tanácskozó termében búcsúzott a tisztviselői kartól. *Péchy Tibor* államtitkár vett búcsút a tisztviselői kar nevében.

— Nem feladatom — mondotta Péchy Tibor — kutatni azokat az okokat, amelyek Nagyméltóságodat arra késztették, hogy a miniszteri székből távozzék. Azt hiszem egy szóban foglalhatom ezt össze: a politika. *A politika szeszélyes fordulatai azonban kiszámithatatlanok.* Éppen ez kelt lelkünkben reménysugarat, amelynek úgy szeretnék kifejezést adni, hogy nem úgy búcsúzunk: Isten veled, hanem: a viszontlátásra.

Sztranyavszky Sándor igy válaszolt:

— *A politika szeszélyes útjai valóban kiszámithatatlanok és annak számára, aki nem jár rajtuk, szinte át sem tekinthetők.* Amikor én politikai pályám kezdetén főispán lettem, hatesztendei képviselőség után, számot vetettem magamban azzal, hogy a felkinált közjogi poziciót elfogadhatom-e vagy sem.

— Mérlegre tettem gyarló erőmön kivül azt is, hogy a politikusnak tudnia kell: *minden pillanatban kerülhet olyan helyzetek elé, amikor bokáját össze kell vágnia és posztjáról távoznia kell.* Nem annyira akkor, amikor távozásra felszólítják, hanem amikor a távozásra lelkiismerete ad parancsot.

— *Lelkiismeretem parancsszavára való fegyelmezett hallgatni tudás vezetett engem mindenkor lépteimben és elhatározásaimban.* Ezért nincs meglepetés számomra a politikában és mindenkor a kötelességteljesités szempontja állott előttem.

— A kötelesség teljesítése ott, ahová a kormányzó úr őfőméltóságának parancsa eddig állított és a kötelességteljesítés, hogy *posztomról ne távozzam nehéz szívvel, akkor, amikor lelkiismeretem is ezt diktálja.*

Sztranyavszky Sándor ezután meleg hangon mondott köszönetet tisztviselői karának azért a támogatásért, amelyben részesitették.

Az igazságügyminiszterium tisztviselői szerdán délelőtt búcsúztak *Mikecz Ödön* volt igazságügyminisztertől. *Berczelly Jenő* titkos tanácsos, igazságügyi államtitkár mondott búcsúbeszédet.

Mikecz Ödön megköszönte a támogatást, amelyben részesitették. Munkatársainak köszönheti, hogy most igaz belső megnyugvással hagyhatja el az igazságügyminisztérium épületét. Úgy érzi, megfelelt feladatainak.

— Nincs talán nép — mondotta ezután Mikecz Ödön —, amelyben olyan erővel élne a szabad igazság szeretete, mint a magyar népben. Mi tudjuk türni a csapásokat, a szenvedéseket, két dolgot azonban nem tudunk türni: *az igazságtalanságot és a szolgaságot.* Ősi alkotmányunk lelke lényegében e két fogalom elleni tiltakozás, maga az alkotmány — védelem ellenük. Ez a lélek él az igazságügyminiszteriumban és abban a hatalmas szervezetben, amelyet a magyar igazságszolgáltatás bírái és ügyészei jelentenek. Büszke va-

Az Apollóban
MA MUTATJÁK BE:
a „Hindu lándzsás“ alkotójának uj mestermüvét: a
„Jégpokol“-t
Főszereplők: DOROTHY LAMOUR, GEORG RAFT, JOHN BARRYMOORE és AKIM TAMIROFF.
Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!

— **Gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyagbetegek** szívesen isznak reggelenként egy-egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvizet, mert annak hashajtó hatása gyors és biztos, igen enyhe s ezért nagyon kellemes. **Kérdezze meg orvosát.**

gyok arra, hogy ezt a lelket én is erősíteni tudtam.

Meggyőződését fejezte ki, hogy utódja ugyanebben a szellemben fogja tovább fejleszteni a magyar igazságügy nemes hagyományokon alapuló szervezetét.

Tasnádi Nagy Andrást, az új minisztert csütörtökön délelőtt üdvözlik az igazságügyminisztériumban.

Ugyancsak szerdán délelőtt vett búcsút miniszteriuma vezető tisztviselőitől *Bornemisza Géza* iparügyi miniszter is. *Petneházy Antal* államtitkár szólt hozzá a tisztviselői kar nevében, méltatva a távozó miniszter nagy érdemeit, azokat a szociális alkotásokat, amelyeknek sorozata fűződik nevéhez.

A távozó iparügyi miniszter válaszában hangoztatta, hogy úgy érzi, nem épített homokra, amikor ezt a miniszteriumot megalkotta és ennek keretében életre hívta azokat a törvényeket, amelyek a nagy szociális gondolatokat tartották, mint döntő szempontot irányadónak.

Négy uj államtitkár kinevezését várják

A második Imrédy-kormány hivatalbalépésével kapcsolatban hir szerint változások lesznek az államtitkári karban is. A régi államtitkárok közül állásában marad **Zsindely** Ferenc kultuszállamtitkár és **Antal** István igazságügyi államtitkár. Belügyi államtitkár előreláthatólag **Boneczos** Miklós csongrádi főispán, földmivelésügyi államtitkár **Szilassy** László, kereskedelmi államtitkár **Surányi-Unger** Tivadar egyetemi tanár, iparügyi államtitkár pedig **Marton** Béla lesz.

Jaross Andor felvidéki miniszter

Jaross Andor, aki mint tárcanélküli miniszter a felvidéki ügyeket fogja irányítani, a volt osztrák követség Akadémia uccai palotájában rendezkedik be, munkáját ugyancsak csütörtökön kezdi meg, első feladata a Felvidék közigazgatásának, valamint egyéb problémáinak az anyaországba való bekapcsolása, illetőleg ezeknek a kérdéseknek egységes megoldása.

Jaross Andor, a felvidéki ügyek minisztere 1896 május 23-án Csehin (Komárom megye) született, régi magyar nemesi családból. Középiskolai tanulmányait Tatán a piaristák gimnáziumában végezte, majd a budapesti egyetem jogi fakultásnak volt a hallgatója. 1915-ben bevonult katonai szolgálatra a 2. számú közös lovas tüzérosztályhoz és 1916 április hónapjától 1918 augusztusáig frontszolgálatot teljesített. A háború alatt egy ízben megsebesült. Hét kitüntetésben részesült és mint tartalékos hadnagy tért vissza a haretérről.

A Jaross-családot a háborúban súlyos veszteségek érték. Jaross Andor két fiútestvérét veszítette el, úgyhogy jogi tanulmányait abbahagyva, a mezőgazdasági szakmára tért át. Édesatyja birtokán Csehin gazdálkodott. 1930-ban tagja lesz Szlovenszkó országos képviselőtestületének, 1933-ban pedig a magyar nemzeti párt lévai nagygyűlése a párt országos ügyvezető elnökének választotta meg s ettől kezdve vezető szerepet töltött be a magyar nemzeti pártban. 1934-ben a Prágai Magyar Hírlap szellemi irányításával bízta őt meg a két magyar ellenzéki párt. Jaross Andor ezenfelül a kisebbségi élet minden terén rendkívül tevékeny működést fejtett ki, mint szónok és mint publicista egyaránt a szlovenszkói magyarság hivatott vezérei közé tartozott. 1935 május hónapjában a tartománygyűlési képviselőséget a nemzetgyűlési képviselőséggel cserélte fel, 1936-ban pedig, amidőn létrejött a mai egyesült országos keresztényszocialista és magyar nemzeti párt, a június 21-én Érsekújvárott megtartott alakuló kongresszus a magyarság új egyesült pártjának országos elnökévé választotta. Tevékenyen résztvett a magyar nemzeti munkában neje, Jaross Andorné Hegedüs Anna is, aki 1937 óta a szlovenszkói országos magyar gyermekvédő egyesület elnöknői tisztét tölti be és nagy része van az egyesület nagysikerű munkásságában.

Az olasz sajtó a magyar kormány átalakulásáról

Róma, nov. 16. A Corriere della Sera szerint a magyar kormány átalakulása tisztulást hoz a belpolitikai helyzetben. Tasnády Nagy András részvétele a koemányban azt mutatja, hogy Imrédy Béla miniszterelnök teljesen birja a nemzeti egység pártjának bizalmát, amelyet egyébként a tegnapi pártértekezlet is beigazolt. Az a körülmény, hogy Kánya Kálmán külügyminiszter megmarad a kormányban, a magyar külpolitika folytonosságát biztositja. A tudósító részletesen közli Imrédy Béla miniszterelnöknek a pártértekezleten tett kijelentését, kiemelve azt a részt, amely Magyarországnak a róma—berlini tengellyel és Lengyelországgal való helyzetéről szól.

Erzsébet napra
hasznos szép ajándékot vegyen a
KISS FERENC drogériából
Csapó u. 34.

Kellemes szórakozóhely a
KISS CUKRÁSZDA
Battyhányi és Szent Anna sarok.
Naponta friss sütemények és gesztenye püré.

A főváros felvidéki akciókat határozott el

Budapest, nov. 16. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága szerdán délután díszközgyűlést tartott a magyarlakta Felvidék visszacsatolása alkalmából. **Karrafiáth Jenő** főpolgármester elnöki megnyitójában hódolattal szólott a főméltóságú Kormányzó Urról. Azután **Szendy Károly polgármester mondott megnyitó beszédet.** Javaslatára a díszközgyűlés többek között elhatározta, hogy **lehetővé teszi saját költségén, hogy Budapestre látogassanak el a felvidéki iskolák diákjai, a fővárosi iskolák tanulóit pedig kirándulások keretében ismertetik meg a hazatért városokkal.** Kiterjeszti a főváros nyaraltatási akcióját a Felvidékre is. A karácsonyi ünnepek alkalmából többezer példány, a magyar történelem hősi korszakait tárgyaló irodalmi munkát osztanak szét a felvidéki tanulóifjúság között. Két felvidéki ifjú számára alapítványt tesznek a Ludovika Akadémián. A visszatért városok s községek mindenikének **Szent István képével készített** e célra **készült érmét küld és a központi városházán emlékművet állít fel a felszabadulás emlékére.**

Nagy pénzügyi nehézségek Franciaországban

51 milliárd a költségvetés hiánya. — A Reynaud terv ellenállásba ütközik.

Páris, november 16. A Havas Iroda a francia pénzügyminiszternek a köztársasági elnökhöz intézett jelentéséből a következő adatokat hozta nyilvánosságra: Évi 250 milliárd frank jövedelem mellett 1939-ben az összes állami kiadások 137 milliárd frankot tesznek ki; ezzel szemben a bevételek összege csak körülbelül 85.5 milliárd frank lesz. *A költségvetési hiány tehát 51.5 milliárd frank.*

A jelentés kiemeli továbbá, hogy az állami tisztviselők száma 1914 óta kerek 400.000-ről egymillióra emelkedett. 2.4 millió francia kapja jelenleg a megélhetéséhez szükséges összeget az állampénztárból. *Franciaország ipari termelése 1930-tól 1938-ig 25 százalékkal csökkent. A készárutermelésben a visszaesés 46 százalék, az építőiparban 40 százalék.*

Páris, novemebr 16. *A Reynaud-terv közzététele óta a belpolitikai szemhatáron ismét viharfellhők tornyosulnak.* Az adózók tömegei nagy elégedetlenséggel fogadják az új súlyos adóterheket. Az általános munkásszövetség nantesi értekezletén *Jouhaux* kijelentette, hogy ya reynaudi terv jelenlegi formájában elfogadhatatlan. A szakszervezeti vezér félreérthetetlen célzást tett az általános sztrájkra s hangoztatta, hogy amennyiben a kormány a szakszervezetek szavát nem hallaná meg, a munkásság végül is kénytelen volna a rendelkezésére álló végső eszközökhöz folyamodni.

A frontharcos szövetségek a Reynaud-tervben foglalt adóterhekre hivatkozva elzárkóznak az elől, hogy a talpraállás érdekében önkéntes áldozatokat hozzanak és lemondjanak a frontharcosok nyugilletményük egy részéről. A zavaros belpolitikai helyzet kedvezőtlen befolyást gyakorolt a tőzsdére.

25 millió font kölcsönt kér Angliában a román király

Párisi hírek szerint *Károly román király 25 millió font külföldi kölcsönt keres Angliában.* Románia dunai vidékének megerősítésére és dunai flottilla építésére. Franciaország két éven át hitelalapon szállított fegyvert Romániának.

A román király térdszalagrendet kapott

A román lapok közlik, hogy *VI. György angol király a román királyt a térdszalagrend lovagjává ütötte.* Mihály trónörökösnek pedig a Victoria-rend nagykeresztjét adományozta.

A Baross Szövetség székházának felavatása

Budapest, november 16. A Baross Szövetség szerdán délután ünnepélyes külsőségek között avatta fel Múzeum utca 17. szám alatti új székházát. A szövetség elnöke, *Ilovszky János* nyitotta meg az ülést. Beszédében hangsúlyozta, hogy »mi nem politizálunk, de politikát csinálunk gazdasági síkon, hirdetjük, hogy szeressük és vásároljuk a magyar árut«.

Utána *Kunder Antal* kereskedelmi és iparügyi miniszter a kormány nevében üdvözölte a szövetséget s kijelentette, hogy ez az ország csak akkor lesz igazán a miénk, ha itt e földön a kereskedelem magyarrá válik. Ennek a célnak a megvalósítására hivatott a Baross Szövetség, de csak úgy, ha szándékait és célkitüzéseit maga is tettekre váltja.

Ezután *Sztranyavszky Sándor* volt miniszter mondott ünnepi beszédet, amelyben megemlékezett a magyarlakta Felvidék visszacsatolásáról.

Utána *József Ferenc* királyi herceg beszélt. A mi feladatunk — mondotta — a munka és a munka megbecsülése. *Mi kiegyensúlyozott magyar jólétet akarunk, az általános szintet akarjuk emelni. Jelszavunk, hogy magyar áru, magyar termék, becsületes kézből becsületes kézbe menjen.*

Ezután *Héjj Imre* a dunántúli, *Balogh Gyula* kormányfőtanácsos pedig a tiszántúli Baross szervezetek üdvözlését tolmácsolta.

Az ünnepi ülés után díszvacsora volt.

„A művész ur kü'dött kerékpárért"

Ravasz szélhámos kerékpárt csalt ki egy műszerészüzletből.

Ravasz szélhámos ellen tett feljelentést a rendőrségen, **Bodnár József** műszerész, Dégenfeld tér 2. szám alatti lakos. **Bodnár József** üzletében megjelent egy fiatal férfi és **Kumarás Gyulának**, a Csokonai Szinház rokonszenves fiatal művészének nevével visszaélve, kicsalt egy kerékpárt.

— A művész úr csak egy órára akarja kikölcsönözni — mondotta a csaló és írást is mutatott fel a kérés alátámasztására.

Bodnár jóhiszeműen kiadta a gépet amivel a ravasz szélhámos eltávozott s nem tért vissza vele. Kiderült hogy Kumarás Gyula nem is tud az esetről. A rendőrség megindította a tettes kézrekerítésére a nyomozást.

Antal államtitkár Berlinbe utazott

Budapest, nov. 16. Antal István államtitkár titkárja **Ágh János** dr miniszteri osztálytanácsos kíséretében Berlinbe utazott, ahol a Lessing főiskola meghivására csütörtökön este „Magyarország az új Közép-Európában" cimmel előadást tart. Antal István államtitkár tiszteletére csütörtök délben a német sajtó irodalmi szövetsége a sajtóházban villásreggelit ad s azon Antal István államtitkár beszédet mond. Pénteken visszautazik Budapestre.

Filléres gyors megy Kassára!!

Van-e már megfelelő ruhája, amelyet erre a szép napra felvesz? Ne várjon az utolsó pillanatig, még ma menjen be Kőrösihez, Piac ucca 38., és válasszon a dúsgazdag raktárból, szebbnél-szebb kelmékből, selymekből, melyek szabott olcsó áron állnak rendelkezésére. — Ne halogassa, mert belátható rövid időn belül

Filléres gyors megy Kassára!!

A ruténföldi felkelés véres történelmének nyomában

A csehek embertelen kegyetlenkedése az elfogott felkelőkkel. — Egymáshoz láncolt véres emberroncsok, összedarabolt testü emberek emlékei a munkácsi szikla vár mélységeiben.

A híres munkácsi vár falóriásai felé a felszabadulás óta naponta hatalmas embersereg kigyózik fel azon az úton, ahol pár héttel ezelőtt **egymáshoz láncolt emberroncsokat vertek felfelé a cseh katonák** egy hideg, sötét októberi éjszakán.

Hogy hányan tették meg a nehéz háromszáz lépést, nem tudja senki megmondani. Sok volt a fogoly is, de még több volt a felfegyverzett, szuronyos, kézigránátos cseh katona. Másnap vérfoltokat fröcskölt szét a katonai teherautók kőkemény gumija a szerpentin út sarán. Csak a hír száguldott gyorsan: **ruszin felkelőket fogtak a csehek, magyarok is vannak köztük.** Házról-házra futott a hír a hegy lábánál elterülő Várpalánka németjei között, pár óra mulva már az egy ugrásnyira levő Munkács is tudta.

Napokig újabb hír nem érkezett, semmi sem szivárgott ki a bástyák közül, csak éjszakánként, mikor csend borult a munkácsi rétekre, jött az üzenet a várból: **borzalmas sikoltás tört ki a rácsos ablakon, kétségbeesett kiáltás, utolsó halálhörgés szabadult ki a síkságra a várpalánkai kis házak közé.** Néha hajnalban katonai teherautók fékjei csikorogtak le az úton és robogtak a határ felé: felkelőket vittek ... holtan. Nem sok időt veszlegettek a temetéssel, a pap se búcsúztatta őket, — elföldelték az út árkában.

A cseh kinzókamrák titka...

A vár tornyán magyar lobogót lenget a hús őszi szél, magyar katonák állanak őrt a hídon, de a véres padlójú és falú szobákba visszakisért az alig háromhetes múlt árnyéka... Az őrszobát összerombolták a csehek. Az alacsony emeleten, a Munkács felé néző oldalon börtöncellák sorakoznak. A régi zárakhoz óriási kulcsot használt a börtönőr s a csehek még lakatot is szereltek rá. Ezekben a cellákban voltak az elfogott felkelők, itt kínozták a magyar és ruszin foglyokat. A munkácsiak rémes eseteket beszéltek el ezekről a kinzásokról. Vad ordítások zaja hallatszott le néha a várból. Azt beszélik, hogy egyik **elfogott magyar felkelőnek levágták mindkét oldalon a hátsó húsát, hogy ne ülhessen le soha életében. — Másoknak karját szelték le tőből. A** cellák padlóján fekete foltok. A társaság egyik orvostagja megvizsgálja és tompán koppan szava: **Vér... két-háromhetes vér...** Ide ömlött, ezekre a kikopott kövekre az elfogott felkelők vére.

Vigasztalanul szörnyű látványt nyujtanak ezek a cellák. Alig négy lépés hosszú, három lépés széles az egész. **A kályhában félig pörkölt szalmák. — Ezekkel égették a testét a foglyoknak a kinvallatások közben.** A korhadt padlón szétszáradt, sárfekete kenyér maradványai állanak. A kis ablakokat melyen egy gyermek sem férne ki karvastagságú rácsok fonják körül. Itt éltek a magyar s rutén foglyok hosszu napokon, még hosszabb éjszakákon keresztül.

Körömmel vésett nevek a falon

A falakra és a cella ajtajának belső részére nevek vannak irva. Ott sorakoznak egymás mellett szép szabályos, nyomtatott betükből. Olyan, mintha körömmel vésték volna bele: KUSNER GRÓF, EÖRY, SZABÓ... Az ötödik névből csak annyi látszik: MA..K. A névből három betűt leüthettek valami kemény tárgygyal, puskatus vagy vasas részével. A legalsó, a hatodik név: KISKOVÁCS. Több név nincs, hatan voltak ebben a kis cellában, hatan aludtak két keskeny priccsen, melyen két gyerek is alig fér el. A nevektől nem messze két hasábban számok állanak egymás mellett az ajtón, 5—21-ig. Gyakorlott írás, de nem attól a kéztől származik, aki a neveket véste be az ajtóba. Nem lehet más, mint naptár 5—21 napig. Tizenhat nap, de hogy milyen év, milyen hónap, nincs ott. A karcolás elég friss, nemrég írhatták.

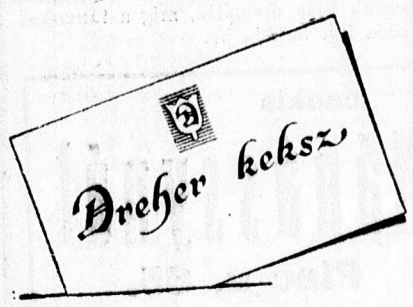

Sortűz, „rabszállitó" autók tankokkal körülvéve

Egy várpalánkai fuvaros beszéli el, hogy szemtanúja volt, amikor október utolsó napjaiban a **foglyok közül kettőt összeláncolva vezettek a lépcsőn, odaállították a falhoz és sortüzet adtak rájuk. Nem tudja megmondani, hogy kik voltak, ruszinok, vagy magyarok azok akik vértanuhalált haltak a fal tövében.** Azt sem tudja senki, hogy hova lettek a véres cellák megkinzott foglyai. Csak azt látták, hogy egy nap, **november első napjaiban lefüggönyözött teherautókban szállitották el őket. A rabszállító autót tankok fogták közre, a kocsikból pedig kihallatszott a borzalmas segélykiáltás.**

Megkinzott lelkész

Mi történt velük: nem lehet tudni. Sokan meghaltak a foglyok közül az embertelen kinzások következtében. Mások félholtra verve, megkinzottan kerülnek elő. Így **Bary református lelkész, a munkácsi ref. esperes helyettese, erős magyar érzelmű férfiú, kiről az a hír járta, hogy a csehek agyonverték, a napokban előkerült. A csehek valóban megkinozták, összeverték.** — Egész teste tele van borzalmas sérülésekkel és sokáig fogja az ágyat őrizni.

Szörnyű és felháborító adatok ezek a csehek kegyetlenségeiről. A ruténföldi felkelés nyomában véres emlékek fakadtak. De a **kiömlött mártir-vér nem folyik hiába.** A megkinzott két évtized nyomasztó cseh uralom alatt hálíragyötört, kifosztott felvidéki rutén és magyar népre új, szabadnapok hajnala virrad. A felszabadult Munkács után szabad lesz a ruténföld többi része is.

Staféta Kassára Rákóczi sirjához

Megvalósul Hernády debreceni tisztiorvos ötlete.

A Felvidék magyarlakta területeinek felszabadulása örömére a Magyar Atletikai Szövetség **stafétafutást rendez Budapestről Kassára,** ahol a Szent Erzsébet székesegyházban levő II. Rákóczi Ferenc sirjára koszorut helyeznek. **Dr Hernády Mihály debreceni tisztiorvos javaslatára határozta el a MASz ezt a stafétát,** amely **november 19-én délután 3 órakor indul a budapesti Rákóczi szobortól.** Ünnepélyes külsőségek között kél utra a kb. 30 főből álló csapat, amely **koszorut visz a fejedelem kassai koporsójára.** A staféta az Alkotmány uccán, a Vilmos császár uton, az Andrássy uton, a Stefánia uton, a Kerepesi uton át jut Gödöllőre, ahonnan Aszódon, Gyöngyösön, Füzesabonyon, Miskolcon és végül Hidasnémetin át Kassára érkezik. A MASz dr **Hernády Mihály debreceni tisztiorvost, akinek az ötlete volt ez a kegyeletes stafétafutás, előreküldte Kassára, hogy az ottani hatóságokkal megbeszélje a részleteket.**

Természetesen az ismét magyarrá lett ősi város szintén a legnagyobb szeretettel és ünnepélyességgel várja a budapesti stafétákat.

Egy tüntető diák tragédiája

Levetette magát a főkapitányság harmadik emeletéről és meghalt.

Tragikus öngyilkosság történt tegnap reggel a budapesti főkapitányság politikai osztályán. Katona-Kovács Imre 25 éves egyetemi hallgató az épület **harmadik emeletéről az udvarra vetette magát és meghalt.**

A fiatalembert egy rendőr előállitotta, mert egy budai vendéglő előtt néhány társával meglehetősen ittas állapotban tüntetést kezdett, szélsőséges jelszavakat hangoztatva.

A központi ügyeletre került, onnan felkisérték a harmadik emeletre, a politikai osztályra. Itt **bucsulevelet** irt egy nála levő papirszeletre: **„Ha nem lett volna részeg, nem került volna a rendőrségre."** Azután egy óvatlan pillanatban **átvetette magát a folyosó korlátján.**

A rendőrségen vizsgálat indult az öngyilkosság előzményeinek kideritésére.

Magyar és román vasutasok megbizottai tárgyaltak Nagyváradon

Brassó, nov. 16. A Brassói Lapok értesülése szerint Nagyváradon kedden tárgyalások folytak a magyar és román államvasutak megbizottai között **a halmi-királyházai vasutvonal Magyarországhoz visszacsatolt részének közös használatára vonatkozóan.** Az elvi megállapodás már létre is jött és most már csak annak az összegnek a megállapitása van hátra, amelyet a román államvasutak a magyar vonal használatáért fizetni fognak. Román részről azt javasolják, hogy ezt az összeget a régi cseh-román vasuti egyezmény alapján állapitsák meg.

A szóbanforgó vasutvonalon egyelőre szünetel a közlekedés s Máramarossziget csak automobillal lehet megközeliteni Szatmárnémeti irányából.

A szlovák kormány propagandafőnöke Budapesten járt

Prága, november 16. (Inf.) A »Lidove Noviny« értesülése szerint a szlovák országos kormány propagandafőnöke, *Mach Sanyó* az utóbbi napokban Budapesten járt és tárgyalásokat folytatott a magyarországi szlovák kisebbség helyzetéről. Magyar részről közölték vele, hogy a magyarországi szlovákok jogai minden tekintetben biztositva vannak, mégpedig nemcsak nyelvhasználati és kultúrális téren, hanem politikai téren is. A Magyarországhoz visszatért szlovákok ünnepélyes alkalmakkor saját nemzeti lobogójukat is használhatják és nemzeti himnuszukat is énekelhetik. Azok a szlovákok, akik a magyar csapatok bevonulása előtt elmenekültek a visszacsatolandó területekről, bármikor visszatérhetnek szülőföldjükre. Magyar részről semmiféle megtorlást nem foganatosítanak a visszatért területek becsületes lakosai ellen.

—o—

Heti müsor:

November 17-én, csütörtökön: **Legyen úgy, mint régen volt.** (Mérsékelt helyárakkal).

November 18-án pénteken prömier: **Gellérthegyi kaland.** Látványos nagyoperett. Prömierbérlet 6. sz.

November 19-én, szombaton délután zóna előadásban: **Nem leszek hálátlan.**

November 19-én, szombaton este: **Gellérthegyi kaland.**

November 20-án vasárnap délután: **Gellérthegyi kaland.**

November 20-án vasárnap este: **Gellérthegyi kaland.**

November 21-én hétfőn: **Gellérthegyi kaland** A) bérlet 7. sz.

A szinházi iroda jelenti:

Ma, csütörtökön este mérsékelt **helyárakkal**

Legyen úgy, mint régen volt

ez a ragyogó kiállitásu, nagyszerü irredenta operett, mely immár

22-edszer

megy és diadalmasan halad a

25-ik előadás felé

Péntektől kezdve a látványos, rendkivül mulatságos és diszes kiállitásu operett:

Gellérthegyi kaland

megy, mely **MEGELŐZÖTT MINDEN MÁS VIDÉKI VÁROST A DEBRECENI CSOKONAI SZINHÁZ SZINPADÁN.**

FŐSZEREPLŐK:

Hamvay Luci, Márkus Lajos!

Szombaton délután

zóna előadásban rendkivül mérsékelt helyárakkal

Nem leszek hálátlan

VASÁRNAP DÉLUTÁN és tovább minden előadáson:

Gellérthegyi kaland

Felhivás

Debrecen mindkét nembeli fiatalságához!

Szinpadra alkalmas fiatal leányok és fiuk jelentkezését kéri és várja a Csokonai szinház.

Ingyenes oktatásban

részesiti és

szinpadi gyakorlatra

neveli a jelentkezőket, akik alkalmasak szini pályára. A továbbiakról bővebb felvilágositást ad személyes jelentkezéskor Györi József titkár (előcsarnok alsó iroda), aki mindennap a jelentkezők rendelkezésére áll. Megfelelő előmenetel esetén az alkalmas jelentkezők szerződést is nyernek a szinháztól.

22 22 22 22 22 22

Legyen régen volt

ma 22-edszer a Csokonai-Szinházban

Szines szinházi filmkockák

A „Gellérthegyi kaland"-ról

a szinház pénteken bemutatásra kerülő operettujdonságáról mondja Szabó Ernő főrendező, aki nemcsak rendezi a darabot, hanem annak egyik főszereplője is:

— Kedves, vidám, látványos nagyoperett a „Gellérthegyi kaland", tele pezsgő humorral, huszárokkal, pompás táncokkal és nagyszerű slágerekkel. A darab már nagy sikert aratott a nyáron a rádióban s most a Csokonai színház előadása meglepetés lesz a közönség számára, hiszen a színház nyujtani tudja azt is, amit a rádióban nem láthatott a közönség s ami pedig ennek a darabnak egyik fő sikerre vivője: a látványos jeleneteket, színes felvonulásokat.

Hamvay Lucy

egy hét alatt két főszerepet játszik. A keddi felujításon a „Hazajáró lélek" női főszerepében, ebben a kisértetiesen mély, pszichoanalitikus szerepben aratott hatalmas sikert. A pénteki szerepe ezzel szemben vérbeli primadonna szerep: sok vidámsággal, kedves romantikával, szép énekszámokkal.

A szinész-szerzők

divatba jöttek az utóbbi időben. A budapesti híres sztárok között is több szerző van: elég Góth Sándorra utalni, aki egész sereg darabnak irója. De nagy sikert aratott többizben szindarabjaival, hangjátékaival Gellért Lajos is. A debreceniek kedvencei közül a Csokonai színháztól az idén Budapestre elszerződött Herczeg Lászlónak a napokban mutatják be felvidéki tárgyú operettjét. Ugyancsak operettet irt Bihari Nándor, ez a remek színész, aki az idén végérvényesen befutott Budapesten. A debreceniek volt kedvencei között Bende László volt még több operettnek szerzője...

A „Gellérthegyi kaland" egyik szerzője, a librettista szintén színész. Kőrössy Zoltán, a jónevü színész irta a darab szövegét és verseit s ezekre a versekre Csongor Béla szerzett fülbemászó, színes, szép muzsikát.

A darabban úgyszólván az operettársulat valamennyi tagja szóhoz jut. A primadonna Hamvay Lucy mellett Kondor Ily, Bakó Baba játszák a női főszerepeket, míg a férfiszerepekben Márkus Lajos, Sugár Misi, Bálint György, Kamarás Gyula és Szabó Ernő nyujtanak kitünő alakitást. A zenekart Csanak Béla dirigálja, míg a táncokat Erdös Pál tanitja be.

Rádió
Csillár
Villamos cikk
eladás
szerelés
javitás

csakis
Nánássynál
Piac u. 85.
Menetjegyirodával szemben.

Titokzatos orosz nő szerepe az Egymalom uccai véres támadásban

Sulyos mütétet hajtanak végre a leütött Vass Mihály cipészen.

A vasárnap hajnalban a Rákóczi és Egymalom uccák sarkán lezajlott véres támadásnak rejtélye egyre jobban bonyolódik. Az áldozat, mint beszámoltunk róla, kedden este magához tért. Azonban Vass Mihály még korántsines túl az életveszélyen. A tompa tárgygyal okozott hatalmas sérülés következtében sulyos mütétet, koponyalékelést kell végrehajtani a szerencsétlen 41 éves cipészen és ennek az operációnak kimeneteletől függ, hogy életben marad-e?

Dr *Csige Sándor* rendőrkapitány irányitása mellett erélyesen folyó nyomozás eddig megállapitotta, hogy Vass Mihály a vasárnapra virradó éjszaka az egyik Árpád téri vendéglőben mulatott. Hajnalban indult hazafele s az Árpád téren összetalálkozott egy orosz állampolgárságú fiatal nővel. Ezzel a nővel beszélgetésbe elegyedett, majd együtt sétáltak a Leány uccán keresztül a Rákóczi uccára. Itt az orosz nő, vallomása szerint, elvált a Thaly Kálmán ucca 4. szám alatt levő lakására tartó Vass Mihálytól, akit 50 méterrel odább, *az Egymalom ucca sarkánál valaki megtámadta és tompa tárggyal több csapással fejét összezúzta.* Vérébe fagyva hevert egy darabig az eszméletlen cipész a földön, miközben egy kifutó gyerek megtalálta a vértóesában heverő Vass Mihályt és a rendőr intézkedésére beszállitották a sebészeti klinikára.

A rejtélyes ügyben több tanut hallgatnak ki a napokban a rendőrségen. Igy sokat vár a rendőrség egy péknek a kihallgatásától, aki a merénylet idején a közelben tartózkodott és esetleg látnia kellett a tettest.

x Még a takarékos ember is járhat szinházba, ha kedvezményes füzetszelvényt vált a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

Szivesen fogadta Mussolini a Monti-Kör üdvözletét

A felvidéki magyar területekért vivott küzdelem legforróbb napjaiban az olaszbarátok debreceni Monti Köre táviratban üdvözölte Magyarország nagy barátját, Benito Mussolinit. A táviratra most jött meg a válasz. Da Vinci gróf olasz királyi és császári követ irja, hogy a Duce szivesen fogadta az üdvözlést és megbizta a követet, hogy köszönetét a Monti Kör elnöke útján az egész Monti Körnek tolmácsolja. A levél tegnap érkezett *Csobán Endre* főjegyzőhöz, a Monti Kör elnökéhez és nagy örömöt keltett a Monti Kör tagjai között. Bizonyára osztozik ebben az örömben Debrecen város egész közönsége.

A debreceni Olasz Kulturintézet ünnepélyes megnyitója

Az Olasz Kulturintézetben szombaton lesz az 1938—39. tanév ünnepélyes megnyitása. Megnyitó beszédet mond **Balbino Giuliano** egyetemi tanár, a magyarországi Olasz Kulturintézetek diszelnöke. Az ünnepélyen résztvesznek a budapesti olasz főkonzul, a budapesti Fiscio elnök, az ottani Olasz Kulturintézet igazgatója és még számos előkelőség.

Vasárnap 11 órakor a Vigszinházban az Olasz Kulturintézet **filmelőadást rendez,** amelyen sor kerül 4 gyönyörü olasz film lepergetésére.

1. Tavasz Firenzében.
2. Rókavadászat a római Campagnában.
3. Római simphonia.
4. A tüzes hegy.

Az előadások teljesen ingyenesek. Érdeklődni lehet az Olasz Kulturintézetben, Hatvan u. 2. Telefon 12—04.

A menyecske harca az öreg juhásszal

Megemlékeztünk már arról, hogy Hajdúböszörményben megtaposták Bodnár Andrásnét, aki áldott állapotban volt és a brutális bántalmazás következtében koraszülés következett be.

A debreceni ügyészségre érkezett jelentés alapján *Zsögöd Jenő* vizsgálóbiró helyszini szemlét és kihallgatásokat tartott, orvosszakértőket is megkérdeztek. Megállapitották, hogy a 22 éves Bodnárné mosás után kiteregette a tanya udvarán a fákra a fehérneműt száradni. Az öreg juhász, a 80 éves *Varga Sándor* figyelmeztette a menyecskét, hogy szedje le a fehérneműt, mert nem tudja behajtani a juhokat az akolba, félnek a kiteregetett ruhanemütől. A menyecske nem engedelmeskedett és ezen összevesztek. A menyecske megütötte az öreg juhászt a vita hevében, mire a juhász előkapta bicskáját és azzal rohant dühösen az asszonyra, aki berohant az udvarról a szobájába. Az öreg juhász nagy dühösen utána szaladt, de vesztére, mert *a harcias menyecske egy sodrófával kiverte kezéből a kést és alaposan megütötte. Ezután történt, hogy a 80 éves juhász a földre rántotta a 22 éves asszonyt és hogy a sodrófát kivegye kezéből, rá is taposott.*

Igy mondották el a brutális jelenetet a vizsgálat során. Az öreg juhász tagadja, hogy rálépett volna az asszonyra, csak azt ismeri be, hogy veszekedett vele.

Az orvosszakértők szerint a koraszülés a dulakodás következtében történt.

Varsóban tömeggyülés követelte Ruszinszkó visszacsatolását Magyarországhoz

Határozatot hoztak a közös lengyel-magyar határ megvalósításáról. Fegyverrel is készek a kérdést megoldani.

Varsó, november 16. A lengyel közvélemény erélyesen száll síkra a közös lengyel-magyar határ eszméje mellett és követeli Ruténföldnek visszacsatolását Magyarországhoz. Varsóban hatalmas tömeggyülés volt. A gyülés első szónoka, *Piasecki György* főszerkesztő beszédében utalt arra, hogy *már Ruszinszkó életbevágó gazdasági szempontjai miatt is ezt a vidéket feltétlenül Magyarországhoz kell csatolni és ha Európa nem akarja megérteni ezt az igazságot, akkor mi lengyelek hajlandók vagyunk fegyverrel is Magyarország segítségére sietni.*

Egetverő éljenzés és viharos felkiáltások követték a beszédnek ezt a részét:

— *Adjanak fegyvert a kezünkbe, fegyvert követelünk!*

Ütemesen, kórusban kiáltották ezt a nagygyülés résztvevői és perceken át zúgtak a felkiáltások:

— *Éljen Magyarország! Éljen a nemes magyar nemzet!*

Babinszky főszerkesztő arról beszélt, hogy Magyarország azzal a szilárd hitével szerezte most vissza elszakított területének egy részét, amelyet az elmúlt két évtized alatt egy percre sem adott fel és húsz éven át minden magyar ajakról, gyülésről és kiadványról harsogott Európa lelkiismerete felé a »nem, nem, soha«.

A tömeg ekkor zajosan követelte, hogy a lengyel hadsereg vonuljon be Kárpátaljára.

Ezután *Frytes* Magyarország térképét tárta a közönség elé, bemutatta, hogyan darabolták fel Magyarországot, hogyan csatolták Erdélyt, a legnagyobb lengyel király, Báthory István egykori országát Romániához, amely most fél a közös magyar-lengyel határtól. *Pedig megvolt a tervünk Románia számára is* — mondotta a szónok — *s ha Románia nem járul hozzá a közös határhoz, vegye tudomásul, hogy megcsináljuk nélküle is.*

Több szónok a lengyel-magyar közös határ gazdasági fontosságát fejtegette, végül a nagygyülés határozati javaslatot fogadott el, amely *a közös határ azonnali megvalósítását követeli.* A határozatot még este huszonnégytagú küldöttség nyujtotta át *Hóry András* varsói magyar követnek.

Erzsébet napra
hasznos ajándékot vegyen.

Üveg, porcellán és díszműáruban
a legnagyobb választékot

KASZANYITZKY ENDRE

üzletében találja meg.

Üveg, porcellán készletek, márkás díszтárgyak legolcsóbb beszerzési forrása.

Keretezés. Ferenc József u. 57. Üvegezés.

Megszünik a kisantant

Belgrád, november 16. Jugoszláv politikai körökben nagyon tartózkodóan nyilatkoznak ugyan a kisantant jövő sorsáról, de kétségtelen, hogy számolnak azzal, hogy *ez a szövetség, amely kizárólag Magyarország ellen irányult, rövidesen alakilag is megszünik, miután lényegében már nemlétezőnek tekinthető.*

A kisantantban éppen Csehország vitte a főszerepet a politikai irányítás tekintetében s főcélja egy esetleges Habsburg-restauráció és mindennemü magyar határrevízió megakadályozása volt. Csehország szovjetbarát politikája különösen Jugoszláviában egyre nagyobb ellenszenvet váltott ki és a kisantant értéktelensége már a cseh válság kitörése idején nyilvánvalóvá lett.

Most, hogy Csehország középeurópai jelentőségét teljesen elvesztette és német és olasz döntés következtében kénytelen volt a magyar határ békés revízióját is elismerni, a kisantant jogalapja végleg megszünt.

Asszonyom!
Nem fog csalódni, ha téli kosztümjét, valamint angol ruháit
Fábiánnál készitteti
Péterfia u. 19.

Jugoszlávia a válság egész folyamán a legkorrektebb semlegesség álláspontjára helyezkedett és csupán a régi szövetséges iránti tapintatból nem foglalkoznak Belgrádban a kisantant problémával. A szövetség esetleges újjáalakítása teljesen más alapokon nincs kizárva ugyan, de ehhez a kezdeményező lépéseket az újjáalakult Csehországtól várják, a cseh politikai köröknek viszont sokkal fontosabb problémáik vannak jelenleg.

Ujabb részletek a szökni készülő rabok gyilkosságáról

Tegnapi számunkban hírt adtunk arról a vakmerő esetről, amely a székesfehérvári fogházban történt. A hajnali órákban fejeződött be Pálinkás Imre, Pálinkás Gyula, Kovács Pál és Száraz Mihály rabok kihallgatása, akik *borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolták Rádoki József fogházőrt, hogy megszökhessenek a fogházból.*

A tegnap esti borzalmas dráma részletei szerdán már tisztázódtak. *A négy elvetemült ember előre készült a merényletre, illetve a szökésre és pontosan kiszámították, hogy Rádoki József meggyilkolása után hogyan juthatnak majd ki a fogház nyomdaműhelyének ablakán keresztül.*

Este hat órakor, mikor Rádoki fogházőr a nyomdában — zárás lévén — inspekciót tartott, *a két Pálinkás, Kovács és Száraz már készen álltak s egy óvatlan pillanatban, mikor a szerencsétlen ember lehajolt a földre, hogy egy blokkot vegyen fel, az előre elkészített homokzsákkal fejbesujtották. Rádoki lezuhant, de még volt annyi ereje, hogy kirántsa bajonettjét. Erre a négy rab rárohant, összekötözték kezét-lábát, saját papirral tömték be és borzalmas kínzások után Pálinkás Gyula megfojtotta.*

A banda tagjai ezután menkülni akartak, az ablak azonban be volt rácsozva és így a fal kibontásához kezdtek. Ez meglehetős zajjal járt és a műhely alatt lévő őrszobában is felfigyeltek a dübörgésre. Debreczeni József fogházfelügyelő vezetésével több őr felrohant a nyomdába, *puskatussal betörték az eltorlaszolt ajtót, a különböző szerszámokkal ellentálló rabokra sortüzet adtak, mire ezek feladták a reménytelen küzdelmet és néhány perccel később megbilincselve vonultak le kihallgatásra.*

A szerencsétlen Rádoki Józsefen már nem lehetett segíteni. Holttestét szerdán délelőtt boncolták fel. A négy merénylő közül kettő: Pálinkás Imre és Pálinkás Gyula ismert kasszafúró betörők, akik négy hónappal ezelőtt kerültek a rendőrség kezére. Pálinkás Imre már akkor rálőtt az egyik üldöző detektívre. A másik két tettes, Kovács Pál és Száraz Mihály pedig betörésért került a fogházba.

A banda tagjai bevallották, hogy napok óta készültek a szökésre és számolva azzal, hogy Rádoki József fogházőr meg fogja akadályozni menekülésüket, ezért készítették előre oda a homokzsákot.

Ujból kihallgatták Rath követségi tanácsos merénylőjét

Páris, november 16. *Tesnier* vizsgálóbíró kedden délután újból kihallgatta von Rath német követségi tanácsos gyilkosát, Grünspan Herschelt, hogy teljes részletességgel jegyzőkönyvbe vegye a merénylő multjára és a gyilkosság körülményeire vonatkozó vallomását. Grünspan elmondotta, hogy Hannoverben született, majd később Majra-Frankfurtba került, ahol rabbiiskolában tanult. Majna-Frankfurtból azután visszaköltözött Hannoverbe és onnan vándorolt ki Párisba, ahol nagybátyja és nagynénje fogadta magához. Ez év augusztus 15-én kiutasítási parancsot kapott. Még aznap este elhagyta nagybátyja lakását, hogy elutazzék Párisból, közben azonban elveszítete útlevelét és ezért nem utazhatott el.

Visszatért nagybátyja lakásába és ott tartózkodott azóta. Időközben lépéseket tett, hogy visszavonják a kiutasítási végzést. Roosevelt elnöknek is levelet írt, hogy lépjen közbe érdekében. *A merénylő fiú vallomásában továbbra is megmarad amellett, hogy tettét egyedül készítette elő és tervéről rajta kívül senkinek sem volt tudomása.*

Grünspan Herschel előző vallomásaival ellentétben, amikor cinikusan kijelentette: »sajnálom, hogy a követségi tanácsos nem halt meg azonnal«, most kijelentette, hogy *nagyon szomorú lett, amikor meghallotta a halálhírt, mert nem akarta von Rathot megölni.*

A vizsgálóbíró a legközelebbi napokban folytatja Grünspan kihallgatását. A kihallgatásnál német tolmács segédkezett a vizsgálóbírónak.

Hazaszállitották Párisból Rath követségi tanácsos holttestét

Párisban a pályaudvar bejáratától a különvonatig a köztársasági gárda díszőrsége állt sorfalat s amikor betették a koporsót a vonatba, a gárda fegyverrel tisztelgett. A feketébe burkolt aacheni pályaudvaron nagy tömeg várta a különvonatot s *a várakozók között volt Rath édesapja és két fivére is.* A vonat beérkezése után a koporsót az állomáson felállított ravatalon helyezték el s a német külügyi hivatal tisztviselői díszőrséget álltak a ravatal mellett, melyen elhelyezték Hitler koszorúját.

A Csillagbörtön elitéltjei 203 pengőt gyüjtöttek titokban a felvidéki inségesek megsegitésére

Még abban a lelkes áldozatkészségben is, mely a »Magyar a magyarért« akció kapcsán megnyilvánult, egyedülálló az az eset, hogy a szegedi Csillag-börtön rabjai tegnap felajánlották a börtönben keresett filléreik egy részét a felvidéki magyarok javára. A foglyok, mikor napiparancsban tudatták velük a Felvidék visszatérésének hírét, nyomban gyüjteni kezdtek és *203 pengőt adtak össze filléreikből a felvidéki inségesek javára.*

— **Az asszony kötelessége törődni** azzal, hogy bélműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha reggelenként éhgyomorra egy félpohár természetes **„Ferenc József“** keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztosan szabályozza az anyagcsere folyamatát. Kérdezze meg orvosát.

Csokonai és Kölcsey

Ismerte-e Csokonait Kölcsey?

(Csokonai születésének 165-ik évfordulójára)

Nem az a kérdés, hogy Csokonait, a költőt ismerte-e Kölcsey, a kritikus, mert erre már rég megfelelt az a híres bírálat, melyet Kölcsey 1817-ben bocsátott közre Csokonairól s amelynek minden nagy érdeme mellett van egy nagy fogyatkozása: hiányzik belőle a szükséges jóindulat.

Mi most egy más kérdést vetünk fel és próbálunk tisztázni. Azt, hogy ismerte-e Csokonait, a Kollégiumnak volt, mondjuk ki nyiltan, kicsapott diákját Kölcsey, a Kollégium kis diákja? Találkoztak-e egymással vagy legalább látták-e egymást az életben?

Tudjuk, hogy az 1790-ben született Kölcseyt 17 év választotta el az 1773-ban született Csokonaitól, de azért e nagy időkülönbség ellenére is kevés hija, hogy a Kollégium falai között ott nem érték egymást. Csokonai diákpályáját 1795 nyarán szakította ketté egy méltánytalan ítélet; ha ez be nem következik, akkor Csokonai tovább haladhatott volna a tanulói lépcsőzet fokain és az 1795—96. években kontraskribává, sőt esetleg széniorrá léphetett volna elő, szóval ugyanabban az évben, 1796-ban ért volna diákpályája csúcspontjára, amikor a kis Kölcseyt, mint elemistát fogadta kebelébe a Kollégium.

Azonban 1796 őszén már messzire, Pozsonyba sodorta Csokonait a sors viharas a gyermek Kölcsey legföljebb elrettentő hírét hallhatta annak a nagy csetnek, hogy egy öreg diákot a Kollégium harangjával távolitottak el a Kollégium falai közül.

A Kollégium falai közt tehát Csokonai és Kölcsey nem találkozhattak. De a Kollégiumon kivül?

Csokonai teljes öt esztendei bujdosás és viszontagság után szerelmében csalódva, legszebb reményeitől megfosztva 1800 májusában visszatér Debrecenbe, hogy aztán mind halálig (1805 január 28) szülővárosának a lakosa maradjon. E majdnem öt év folyamán Csokonai és Kölcsey egy városnak a levegőjét szívják, egy városnak a porát-sarát tapossák, még pedig egymáshoz térben is elég közel esvén.

Ha a városban tűz ütött ki és a Kollégiumban elhangzott: „Inicendium!" (tűzvész) és „Ad arma!", a tüzoltódiákoknak ezeket a kiáltó szavait szinte egyszerre és egyformán hallhatta meg Csokonai, aki a Kollégium háta mögött északkeletre, anyjának Darabos utca 221. sz. (most Rothermere u. 17.) rozzant házában társalgott a muzsákkal és Kölcsey, aki a Kollégiumtól északnyugatra, annak majdnem a tövében, a Kölcsey-családnak Füvészkert utcai (most Baltazár Dezső u. 5.) talán még alacsonyabb házában gyakorolta magát a latin grammatika és szintaxis vagy pedig már a poétika és retorika szabályaiban. Hiszen mindkettőjüknek a lakóhelye igazán csak egy jó kiáltásnyira esett a Kollégiumtól, sőt egyik a másiktól sem sokkal messzebbre.

Csokonai és Kölcsey életének tehát majdnem 5 esztendeje folyt le Debrecen közösségében s egymás közelségében; az az 5 esztendő, amelynek folyamán a testben és lélekben megtört Csokonai szinte feltartóztathatatlanul görnyedt a sír felé és amelynek során Kölcsey gyermekből gyermekifjúvá növekedett és ha testi erejével nem is tünt ki, szellemiekben oly rohamosan fejlődött, hogy 15 éves korában, mikorra az akkori gimnázium osztályait elvégezte, szinte érett emberként áll előttünk.

Ez a korán érett ifjú mindent elolvasott, ami csak kezeügyébe került, a köteles latin autorokon kívül a magyar irodalomnak régibb és újabb termékeit, kéziratban és nyomtatásban egyaránt. Hogyne olvasta volna el Csokonainak addig irt és forgalomba került müveit: a **Békaegérharcot,** a **Diétai Magyar Muzsát, A szépség ereje a bajnoki szivenl, A tavaszt,** a **Dorottyát, Az anakreoni dalokat, A lélek halhatatlanságát** és számos **Lilla-dalt,** melyek ha nyomtatásban nem, hát kéziratban forogtak közkézen, főkép a Kollégium ifjabb és öregebb diákjainak a kezén. Mert a Kollégium kitiltotta ugyan falai közül Csokonait és Csokonai valóban nem is tette be többé a lábát a Kollégium kapuja küszöbén, de azt nem akadályozhatta meg, hogy Csokonai a maga elmeszülötteivel be ne hatoljon nemcsak a falak közé, hanem a diákok lelkébe is.

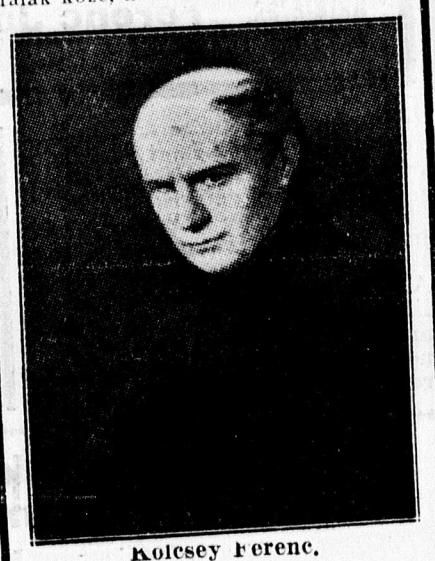

Kölcsey Ferenc.

A bujdosásból visszatért Csokonait, ezt a magyar Rousseaut, sorra fölkeresik remetelakában a Kollégium legjelesebb diákjai, így a rézmetsző diákok, **Erős Gábor** és társai barátságukat ajánlják fel, szorultságában meg-megsegitik, mikor pedig Csokonait elragadja a korai halál, ezek a nagy diákok, a Kollégium publicus praeceptorai és egyéb ifjúsági tisztviselői **Domby Márton** széniorral az élükön rendeznek olyan temetést, adnak olyan végtisztességet a költőnek, aminőhöz hasonlóban a város főbírája vagy a Kollégium rector professzora ha részesült.

Ezek közül a Csokonait tisztelő, mint költőnek hódoló, mint sorssujtotta emberen szánakozó nagy diákok közül kerülnek ki Kölcseynek, a kis diáknak a publicus praeceptorai, az osztálytanítói, akik őt 1800—1805-ig a szintaxis, poetika, retorika és logika osztályain keresztül vezették feljebbfeljebb, még pedig úgy, hogy évenkint felváltották egymást.

Ezeket az osztálytanítókat év s név szerint bajos megállapitani, de bárkik voltak is, lehetetlen, hogy be ne vitték volna osztályaikba a Csokonai-kultuszt, hogyha máskor nem, a poéták osztályában az eposz magyarázatakor meg nem említették volna a **Dorottyát,** ezt a „furcsa vitézi versezet"-et, hogy a lírai műfajok fejtegetése közben ne hivatkoztak volna egy-egy anakreoni vagy Lilla-dalra. Ha a publicus praeceptorok elmentek eddig, azt még kevésbbé lehet elképzelni, hogy el ne mondták volna, hogy ezeknek a jeles műveknek, ezeknek a közkézen, részben közszájon forgó költeményeknek a szerzője itt él Debrecenben, a Kollégium szomszédságában, egy Darabos-utcai nádfedeles házban, annak is inkább egy magaszerkesztette kerti viskójában, amelyben fogadja a muzsák látogatását, de amelyben a barátok, a tisztelők elől sem zárkózik el.

A fogékony lelkű és érzékeny szívű kis diákok között kevesen akadhattak, akiket el ne fogott volna a vágy, legalább is a kíváncsiság látni, személy szerint is megismerni Csokonait, a városnak akkor legérdekesebb lakóját, azt a férfiut, aki fölött nemcsak a költészet glóriája lebegett, hanem akit a róla szóló adomák, költött hírek és való elbeszélések szinte legendai alakká avattak. A diákoknak Csokonai iránti érdeklődésére bizvást következtethetünk későbbi példákból, a Szabolcska Mihály és Oláh Gábor esetéből. Vajjon volt-e olyan jóravaló kollégiumi tanuló, aki 1890 körül ne ismerte volna a Genfből és Párisból dicsőséggel visszatért **Szabolcskát,** vagy 1910 táján a Párizst szintén megjárt **Oláh Gábort,** pedig az ő életükben mennyivel kevesebb az ifjúi képzeletet foglalkoztató romantika.

Kiben lakozott volna a Csokonai-korabeli diákok közt fogékonyabb lélek és érzékenyebb szív, mint Kölcseyben, akinek életéből tudjuk, hogy már 12—13 éves korában költői és még inkább szónoki babérokról ábrándozott és akiben a maga sokszoros szerencsétlensége, árvasága és testi fogyatkozása bizonyára mélyebb együttérzést keltett a betegségtől s egyéb csapásoktól sujtott Csokonai iránt, aki iránt akkor még mint költő iránt is teljes hódolattal viseltetett. Lehetetlennek tartom, hogy Kölcsey, mikor leg-

Csokonai mellszobra Ferenczy Istvántól.

jobb barátjával, későbbi életrajzirójával, **Kállay Ferenccel** sétálgatott a városban ne vette volna útját a Darabos-utca felé s ha akár ott, akár másutt megláthatták Csokonait, meg ne rántották volna egymás kezét és ne mondogatták volna egymásnak: „Ez az a Csokonai, akit 7—8 évvel ezelőtt kicsaptak a Kollégiumból, ez írta a **Békaegérharcot,** melyen annyit nevettünk, a **Tihanyi echót,** mely minket is könnyekre fakasztott; az ő **Édes kincsem, galambocskám** nótáját szokták a tógátus diákok olyan hangosan dalolni."

De ha mégis megtörtént volna, hogy közös debreceni éveik idején Kölcsey nem találkozott Csokonaival, nem látta az élő Csokonait, igenis látta a halott költőt, mert ott volt a temetésén. Ez már nem föltevés, mert ezt a tényt maga Kölcsey örökitette meg egy Szemere Pálhoz 1833-ban intézett levelében, mely egész életére s főkép kollégiumi éveire nézve éppen olyan hiteles forrás, mint a legnagyobb debreceni diáknak, Arany Jánosnak 1855-ben Gyulai Pálhoz irt életrajzi levele.

Kölcsey ott volt a Csokonai temetésén, mert hogy is maradhatott volna el ő, a költészetért rajongó, a szomorú emberi sorsot mélyen átérző ifjú arról a végtisztességtételről, melyet kollégiumi tanítói kis- és nagydiáktársai rendeztek a híres-jeles költőnek, a boldogtalan embernek. Ha ott volt a temetésen, akkor meg is nézte a koporsójában fekvő költőt, mert a halottnézés abban az időben szinte elmaradhatatlan része volt a végtisztességadásnak. Kölcsey bizonyára jól emlékezetébe véste Csokonainak a tüdővésztől összeaszott, de még ugyis átszellemült arcát s azt soha sem feledte el. Kölcsey azonban a temetésen nemcsak a halott költőt nézte meg, hanem meglátta az élő irodalmi vezért **Kazinczy Ferencet,** aki akkori lakóhelyéről Érsemjénből télviz idején, hóban-fagyban sietett leróni a kegyelet adóját Csokonai iránt, akihez mint költőhöz, mint irodalom művelőhöz és mint emberhez akkor még egyformán közel érezte magát. Kölcsey amint a halotti menettel a darabosuccai lakástól a hatvanuccai temetőig elkisérte a koporsót, a hosszú hideg úton nemcsak a halott Csokonaira gondolt, hanem szeme folyton rászegeződött az élő Kazinczyra, aki iránt már akkor mély hódolattal és alázatos tisztelettel volt eltelve.

A holt költő megtekintése és az élő irodalmi vezér meglátása után foganhatott meg a lelke legmélyén az az elhatározás, hogy mint Csokonai és mint Kazinczy ő is litterátor lesz, — hogy szakítva családja büszke hagyományaival, szembeszállva rokonai nagyralátó terveivel, nem lesz vármegyei szolgabiró, még csak városi ügyvéd sem, hanem szolgája lesz a magyar nyelvnek és irodalomnak, szolgálni fogja a magyar nemzetnek ezt a két legfőbb értékét, olyan hévvel és buzgalommal, olyan önemésztő lázzal, mint azt tette az ő immár hősi szolgálatból kidőlt kollégiumi diák elődje, az utolsó utján általa is elkisért **Csokonai Vitéz Mihály.**

Debrecen, 1938 november 16-án.

Kardos Albert.

A fia szemeláttára fulladt meg a szénásszekér alatt egy gazdálkodó

Megdöbbentő szerencsétlenség az egyeki úton

Megdöbbentő esetről tettek jelentést szerdán reggel a debreceni ügyészségnek. Az egyeki úton haladt kétlovas szekerével **Ukrai** László 65 éves egyeki gazdálkodó. A szekér, mely szénával volt alaposan megrakva a nagy ködben jött Debrecen felé és eddig még ki nem derített okból a szekér belefordult az árokba. A magasba rakott szénáról a földre zuhant a gazda és 14 éves Lajos nevű fia, aki vele együtt ült a szénásszekér tetején. A zuhanáskor az öreg gazda olyan szerencsétlenül esett le, hogy a sok széna rázuhant. A fia távolabb esett, de az ütés okozta kábulat és karjának sérülése megakadályozta, hogy apjának segítségére siessen idejében. Percek mulva kezdte a szénát szétdobálni, hogy apját kiszabadítsa, de már az öregben nem vot élet, megfulladt a szénarakás alatt.

A balmazujvárosi csendőrség indította meg a nyomozást a szerencsétlenség ügyében és kihallgatta a 14 éves Ugrai Lajost, aki elmondotta, hogy olyan sürü volt a köd, hogy nem látták három méterre sem és valószinü, hogy a lovak a nagy ködben levitték a szekeret az útról és úgy borultak bele az árokba.

A debreceni ügyészség a temetési engedélyt megadta.

x Nagy kedvezménnyel válthat szinházi füzet szelvényt a Csokonai Szinház földszinti titkári irodájában.

METEOR MOZI MŰSORA

Csütörtökön, külön nőknek, külön férfiaknak: ELLENSÉG A VÉRBEN. Kisérő: Nevadai pokol. — Előadások: nőknek 5 órától, férfiaknak 8 órától.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata november 13-tól november 20-ig: »Aranyangyal«, Piac u. 50. Telefon: 24-53. — »Reménység«, Csapó u. 22. Telefon: 34—21. — »Boeskay«, Cegléd u. 22. Telefon: 29-14. — »Hungária«, Vargakert, Szoboszlói út 4/f. Telefon: 28-85.

MENTŐK TELEFONSZAMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Jaj de szennyes

(„Jaj de magas, hej de magas — ez a vendégfogadó" dallamaira).

Jaj de szennyes, hej!, de szennyes
Lett a Benes ruhája.
Német honból, Angol honból
Kellett mosónő rája!

Rázták arra, rázták erre!
Jobbra-balra facsarva.
Kefélgették — szapulgatták
Sandítva a Ducéra!

S ki sült végre, utóvégre;
Így állítja nagy liszta:
„Ede bácsi" sok szennyese
Sohase lesz hó-tiszta!...,

Le is szakadt a mentéje
hajtókája;
— Míg magyar él, míg honvéd lesz
Nem is varrják fel rája!

Asztalos Gerzson.

— **A Kollégiumi Kántus** ismét pompás műsorral kezdi meg ezévi működését, folyó hó 19-én, szombaton délután öt órakor. A kegyes alapítók Vajdai Nagy Lajos és felesége Dobozy Erzsébet emlékére rendezett ünnepség keretében dr Balogh Ferenc europai hírű debreceni kollégiumi tanár emlékét újítja fel a Kántus a kollégiumi díszteremben tartandó ünnepélyen. Dr Balogh Ferenc kiváló előadó-tanár, alapos tudás és több nyelven beszelő férfiú ezelőtt 25 évvel halt meg. Kegyeletes dolog, hogy a Kántus erről megelékezik és így egybegyüjti mindazokat, akik a nagyhírű professzor tisztelői közül életben vannak.

— **A kerekestelepi egyházrészi körzet, ünnepélyes tanácsülést tartott,** Kovács József lelkipásztor és Jakab Zsigmond gondnok elnöklésével. A tanács egyhangú lelkesedéssel, közfelkiáltással főgondnokká választotta Ménes Lajos egyházi ügyészt, tb. városi főügyészt. Ugyanekkor hivott be három megüresedett helyre tanácstagokat. Zsigárcsik Józsefné, Márton János és Fejes Sándor póttanácsosokat. Most választották meg Kónya Lőrinc elhunytával megüresedett egyházi tisztségre Hosszú Kálmán tanácsost helyettesül pedig Kiss Lászlót és Fazekas Károlyt, jegyzővé Pazonyi Istvánt, helyettesévé Földesy Benjámint. Kimondta a tanács, hogy az újonnan választott főgondnok és a most behívott tanácsosok ünnepélyes eskütétele a november hó 20-án, vasárnap a délelőtti istentisztelet keretében történik meg.

— **A nagyerdei uszoda forgalma.** A nagyerdei fedett uszodát októberben 5821 felnőtt, 1742 gyermek kereste fel A gyógyintézetet 1210 egyén használta A bevétel 4930 pengő volt. A népfürdő forgalma 3817 személy és a bevétel 159 pengő. A csónakázó tavon 173 egyén szórakozott, 17 pengő volt a bevétel.

x **Erzsébet napra élővirágot, művirágot legizlésesebb kivitelben, legolcsóbban ROZSA virágesarnokban, Kossuth ucca 3.**

— **A törzsökös magyarok asztaltársasága** tegnap Budapesten összejövetelt tartott, melyen megjelent Huszár Aladár, Pávay Vajna Ferenc, Féja Géza, Katona Jenő, Veres Péter és mások. Huszár Aladár beszédében sajnálkozással emlitette meg, hogy az idegenszármazásuak előretörtek s ma törzsökös magyar embert husz százalékban sem találunk vezetőhelyeken. Az idegen származásu réteg, amely a vezetést kezébe kaparintotta, a maga lelke szerint idegen minták után akarja ezt az országot átformálni.

— **Kézrekerült a második rendőrmerénylő cigány,** Klósz Béla is, aki Ajtai Farkas János cigánylegénnyel Péter-Pálkor lelőtte Rekenye Imre rendőrfőtörzsőrmestert. A cigány visszajött Angyalföldre, mert azt hitte, hogy ott már nem keresik.

x **Paplanokat** a legmodernebb minta után készitek, régi vattát géppel portalanitok, úgy pehely, mint gyapju és vatta paplant, jutányos és izléses munka. Nagy Julia, Rákóczi u. 6.

— **Két szép leányt 30—30 évi fegyházra itéltek el** katonai titkok elárulásáért Szófiában. A két leány egy Bulgáriával barátságos ország katonai attaséjának árulta el a titkokat.

— **Szörnyü vérengzést rendezett Pincehelyen Ress József 19 éves legény.** Ittas állapotban ki akarta családját irtani s előbb hasbaszurta édesapját, majd a megtámadott család segitségére sietö két szomszédot késelte meg. Az apa pár óra mulva belehalt sebeibe. A szomszédok végül vasvillával tudták csak megfékezni a legényt.

MINK hölgyfodrász
Dauerja, festése tökéletes
Hatvan ucca 6.

— **A holland kormány akciót kezd a németországi zsidókért.** Külföldi kormányoknál lépést tett, hogy közösen valamelyik gyéren lakott gyarmaton telepitsék le a németországi zsidókat.

— **A kivonuló csehek elvitték az Aggteleki cseppkő barlang világitási berendezését** és magántulajdonos kezére játszották át a cseppkőbarlang felszabadult területi részét.

— **A debreceni Élelmiszerszakmák Közös Nyersanyagbeszerző Szövetkezete** a felszámolást kimondó határozata folytán felhivja a hitelezőket, hogy követeléseiket ezen felhivás közzétételétől számitott hat hónap alatt érvényesitsék. **A felszámolók.**

— **Az uj ötpengősön szereplő hölgy arcképe** élénk feltünést keltett és mindenki kiváncsi volt reá, hogy kit ábrázol a kép? Horváth Endre, a kép tervezője kijelentette, hogy a bankjegyen szereplő hölgy nem létezik. A szeme és szája Nagy Margit, az orra, homloka és haja Horváth Rózsi mütermi modellekével azonos.

— **Dinamittal felrobbantottak egy bukaresti füszerüzletet.** Deutsch Vilmos üzletét ismeretlen tettesek a déli órákban röpitették levegőbe s a rendőrség megállapitotta, hogy a merénylet nem a kereskedő személye, hanem általában a zsidók ellen irányult.

— **Anglia leghiresebb pénzhamisitója csalhatatlan találmányt ajánlott fel a pénzhamisitás ellen.** Philips, a hamisitó a királyi pénzverde rendelkezésére bocsátotta találmányát.

— **Tizenhárom uj orvosi körzetet állitanak fel Baranya megyében.** A költségeket az állam vállalja 66 ezer pengős hozzájárulással. Ugyanakkor Tolna megyében is szaporitják a körorvosok számát.

— **Hitler levélben köszönte meg Landgraf törzsorvosnak Petőfi költeményeinek német forditását.** Landgraf munkája tizenöt év alatt készült s 400 oldalas szép kötetet tesz ki.

— **Az angol királyné udvarképessé tette a krinolint.** A Károly román király és Mihály trónörökös tiszteletére rendezett vacsorán először jelent meg krinolinban s ezáltal bevezette udvari körökbe ezt a viseletet.

— **Kislakásos telepeket épit az állam és a főváros.** A költségek legnagyobb részét az OTI teremtené elő a tervek szerint.

Ház-zászlók
címerek, rudak legolcsóbban
Szent Anna u. 10-12.
PIKÓ KÉZIMUNKAIPAR

— **A „Magyar a magyarért" mozgalomra** az orth. izr. hitközség utján befolyt újabb adományok kimutatása: Wiesel Mendel 7 P, Silberstein Béni 3 Waldmann Albert 65 P, Paneth Lajos 60 P, Kosztelitz Mór 24 P, Rosenfeld József 2 P, Hegyi Bernát 4, Kádár Dezső 7, Ehrenfeld Elemér 4, Goldberger Áron 101 P, Friedlender László 101 P. — **A debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség „Magyar a magyarért"** folyószámlájára a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókjánál a következő újabb befizetések történtek: özv. Bognár Ferencné 6 P, Fischer Vilmos 2 P, Frank Izidor 14 Frank József 14 P, Frank Vilmos 9 P, Friedmann Zsigmond 66 P. Fodor Lipót 143 P, Földes Jenő 18 P, Frőhlinger Mihály 6 P, özv. Goldmann Albertné 9 P, Guttmann Márton 9 P, Guttmann Sámuel 2 P, Hajós Géza 18 özv. Herskovits Ábrahámné 14 P, Jablonszky Józsefné 7 P, Knöpfler Sándor 7 P, Króh Jenő 11 P, Kun Ignác 14 P, Kun Miksa 11 P, Kuthi Imréné 6 dr Liebermann László 6 P, Lukács R. 11 P, özv. Miklós Miksáné 8 P, Révi László 9, Stern Sámuel 29, Szepesi Mór 39 P, Turai László 10 P, Weisz Bernát 6 P, Weszecky Zsigmond 11 P. Ezeket köszönettel nyugtázzuk. — Az elnökség.

— **Az osztálysorsjáték húzásán:** 40.000 pengőt nyert: 74803. — 10.000 pengőt nyertek: 7240 8400. — 2000 pengőt nyert: 25091. — 1000 pengőt nyertek: 27428 72639. — 500 pengőt nyertek: 2403 13631 42891 46773 85012 87860. — 300 pengőt nyertek: 12757 27104 40041 41533 51333 60325 60692 66145 70163 77693 80382 85442. 200 pengőt nyertek: 1333 8750 11113 13763 13941 16472 17790 24262 25600 29886 32848 33668 35417 42197 46771 46939 47928 50298 50677 53823 55184 61849 61915 64719 70559 71363 73810 75394 78124 79443 80147 81690 81988 84546.

— **Segélykiáltás.** Balogh Zsófia, Csillag ucca 82. szám alatt a negyedik ajtónál lakó 73 esztendős özvegyasszony, akinek senkije sincsen, súlyos gyógyithatatlan beteg, kéri a könyörületes szivü embereket, adományaikkal segitsenek rajta.

— **A krájzlerostól a márkaárugyárosig** minden kereskedő haszonnal olvassa a **Reklámélet**-et, az egyetlen magyarnyelvü reklámszaklapot, amely **Balogh Sándor** szerkesztésében tizenegyedik évfolyamában jelenik meg. A most megjelent új szám tartalmas cikkeket, rengeteg tippet, ötletet, tanácsot és bőséges kirakatrovatot hoz, amely a hatásos dekorációk galériája. Kiadóhivatal: Budapest, V. Szent István körút 9.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Hüse János gazdálkodó, Vedres dülő 29., fiú János. Hoba József földmüves, Haláp 189 leány Juliánna. Dóró Sándor Juhász, Elep 45., fiú Sándor. Bódi Gyula napszámos Gázgyár ucca 6., leány Berta. Klein Ármin kereskedő, Mándok, fiú Arnold Lerner József kereskedő, Vendég u. 78., leány Judit. Szabó András földmüves, Bellegelő 270, leány Juliánna. Kovács József napszámos, Fancsika 25., leány Katalin. Tamás László cipész, Vigkedvü Mihály ucca 35., l. Ilona. Dr Dizner László ügyvéd Kisvárda, fiú Péter. Benkő Dezső légügyi almester, Tutaj ucca 4., fiú Dezső. — Balázs Kálmán cipészsegéd Rakovszky ucca 5., fiú Jenő. Haska Sándor napszámos, Bellegelő 27., fiú András. Balogh Vince cipészmester, Kinizsi ucca 55., leány Ibolya. Baranyi Péter csendőrfőtörzsőrmester, Görög ucca 70, fiú Péter. Szilágyi László kisbirtokos, Hadház, leány Juliánna.

Eljegyzések: Kulcsár András bádogossegéd, Balmazujváros—Csige Erzsébet, Szondi ucca 9. Szabó Sándor távirdai munkás, Arany János ucca 54—Kiss Anna, Rákóczi ucca 20. vitéz Lévai István ny. honv. szakaszvezető Galla Mária, Rakovszky ucca 26. — Zoják Pál magántisztviselő—Varga Mária, Csóka ucca 12.

Házasságkötések: Révi Imre müszerészsegéd, Nyugati ucca 2.—Repes Gizella, Mester ucca 3. Harstein Péter földbirtokos, Oros—Révi Klára, Kálvin tér 5. Schvartz Lajos gyárvezető Enying—Fried Anna Nyirmada. Grünvald László kereskedő, Sarkad—Blum Lenke, Vendég ucca 2. Dr Rácz Jenő ref. lelkész, Péterfia 29.—dr Harsányi Margit, Péterfia 23. Lutter Béla okl. vegyészmérnök, Fürdő ucca 5—Harsányi Katalin, Péterfia 23. Bancsi L. lakatossegéd, Hadházi Zsigmond-telep—Jablonkay Mária, Nyil ucca 12. sz. Gálfi Béla MÁV gyárimunkás—Bak Margit, Hold ucca 8. Nyizsnyik János hentessegéd—Deák Sára, Zádor ucca 20. szám.

Halálozások: Furián Gyuláné ref. 69 éves, Haláp 24. Gyarmathy József ny. reáliskolai tanár, ref. 66 éves, Teleki ucca 16. Balogh János ref. 1 hónapos, Bellegelő 129. Sáreczki Gyula ref. 3 hónapos, Vedres dülő 47. szám. Kovács Ferencné ref. 52 éves, Károly Ferenc József út 25. Pásztor Józsefné gk. 24 éves, Geszteréd. Kiss Erzsébet ref. 7 éves, Pac 15. Nagy József ref. 11 éves, Vámospéres. Pajdics Anfréd ref. 3 napos, Hajdúböszörmény. Béres Lajosné ref. 29 éves, Püspökladány. özv. Kovássy Gyuláné ref. 76 éves, Varga ucca 10. György Mihály kondás gk. 76 éves, Vértes. Fegyverneki József ref. 16 napos, Pacsirta ucca 9. sz. Nyilas István gazdálkodó ref. 45 éves, Csokonai ucca 43. Balogh Gáborné ref. 47 éves, Uj ucca 19. Szabó János földmüves, ref. 69 éves, Urrétje ucca 12. Bodó István ref. 9 hónapos, Szondi u. 18. szám. Tóth Ferenc ref. 13 hónapos Hatvan ucca 21.

x **Kartellen kivüli barátvölgyi szénbánya** elsőrendü termékei legolcsóbb napi áron megrendelhető: Gombosi Zoltán, Debrecen, Déli sor 4. B). sz., telefon: 12-90.

x **Naményi gyorsiró és gépiróiskolába,** bármikor be lehet iratkozni. (Rákóczi ucca 17.)

— **Kettős méreg-öngyilkosság történt egy budapesti szállodában.** Timóti Sándor szobafestő egy nővel megjelent a szállodában, Varga Sándor és neje néven szobát vett ki és ismeretlen méreggel megmérgezték magukat. A szobalány hörgést hallott s mire bement, mindkettőjüket eszméletlenül találta. Az öngyilkos párt a **Rókus kórházba szállitották.**

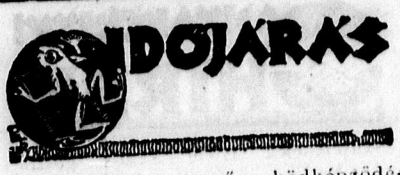

Hazánkban az erős ködképződés gyengült, de a felhőzet megnövekedett. Tegnap még az alacsony hegyek felhők fölé emelkedtek, ma azonban csak az ezer méter magas Kékestető emelkedett ki a felhőkből, de már ott nem volt teljesen derült. Csapadékot ma estig sehonnan sem jelentettek. A hőmérséklet a nyugati határszélek kivételével egységesen 8 fokra emelkedett, a nyugati határvidéken azonban rendkívül alacsony maradt, Sopronban csak 3 fok volt.

Jóslás: **Mérsékelt légáramlás, több helyen köd, néhány helyen, főként a Dunántúlon és a Felvidéken már lehet kisebb eső. A hőmérséklet alig változik**

Lengyel ünnepély a Dócziban

Mint már jelentettük a Dóczi leánygimnázium „Gyóni Géza" önképzőköre november hó 18-án, pénteken délután 5 órakor az intézet tornacsarnokában lengyel—magyar ünnepélyt rendez. A hagyományos lengyel—magyar barátság elmélyítésére éppen napjainkban van a legnagyobb szükség, mikor országszerte, határokon innen és túl felharsog a kívánság: lengyel—magyar közös határt! s követeli a két nemzet baráti kézfogását a Kárpátokban. Az ünnepély részletes műsora a következő: Himnusz. — Megnyitó beszéd. Tartja: Darkó Irén VIII. o. tan. — Petőfi: Erdélyi hadsereg. Somogyváry Gyula: Lengyel tengeren. Szavalja: Kelemen Ilona VIII. o. tan. — Chopin: Mazurkák. Zongorán előadja: Weszprémy Ilona. — A lengyel nő a nemzeti eszme szolgálatában. Kalas Gizella VIII. o. — Edvárd Slonski: Melodráma Szavalja: Szabó Anikó VIII. o., zongorán kisér: Darkó Irén. — Lengyel népdalokat énekel: Turóczy Éva, zongorán kiséri: Csáthy Katalin VIII. o. Sienkievitz és Prus, a lengyel nemzeti irodalomban. Egey Etel VIII. o. — Gymanovszki: Madrigal. Hegedün előadja: Soós Piroska, zongorán kiséri Kovács Zsuzsa VIII. o. — Vörösmarty: Az élő szobor. Szavalja: Barna Zsuzsa Lengyel nemzeti táne. Bemutatják: Szabó Éva és Szabó Anikó VIII. o. tanulók. — Lengyel himnusz. Belépődíj nincs. Műsormegváltás tetszés szerint kötelező. **A sepsiszentgyörgyi református leányiskola javára.** A Felvidékért megindult „magyar a magyarért" mozgalomból az egész intézet s az egyes osztályok már többször szépen kivették részüket s az önképzőkör figyelme talán még nagyobb szükségben szenvedő erdélyi iskola felé fordul.

— A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése a must szállítására. A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a szőlőcefre és szőlőmust összevásárlásával s elszállításával és értékesítésének előkészítésével kapcsolatos kereskedői tevékenység, úgyszintén a szőlőcefre és szőlőmust elszállításával kapcsolatos fuvarozó ipari tevékenység a november hó 20-ára és 27-ére eső vasárnapokon egész napon át végezhető.

— Villamos és kerékpár szerencsés kimenetelü karambolja a Csapó uccán. Zsula János 15 éves fodrász, Hatvan ucca 33. sz. alatti lakos tegnap este kerékpárján a Csapó ucca 15. szám előtt át akart hajtani a villamos előtt. A villamos elkapta a kerékpárt s az erős ütéstől Zsula lezuhant a kövezetre. Szerencsére zuzódásokon kivül nem történt komolyabb baja. A mentők kötözték be sebeit.

Erdélyi hirek

Gyorokon Stanciu Anna egy villanyvezeték leszakadt drótjából ki akarta szabaditani egyik csirkéjét, miközben a villanydrót árama agyonsujtotta.

Kolozsváron a C. F. R., tehát a román vasutak parcelláztatja azt az ingatlant, mely a tellegvári tetőn van, melyet a magyar államvasutaktól „örökölt". Első feltétel a parcellázásnál, hogy kisebbségi nem vásárolhat ebbol a földbol házhelynek. Ime az egyenlő bánásmód és szabadság gyakorlati kivitele.

Daróczi Lajos nagyváradi hirlapirót egy hónapi fogházzal büntette meg a kolozsvári hadbiróság egy öt esztendővel ezelőtt mondott választási beszédéért.

Románia megdrágitotta a külföldre szóló levelek szállitási dijat.

Temesváron uj görög keleti püspökséget állitanak fel, igy ezek szerint lesz ott római katolikus, görög keleti szerb és görög keleti román püspökség.

A kolozsvári hadbiróság Ziegler Lajos magántisztviselőt a román államról mondott „tiszteletlen mondatért" egy hónapi fogházzal sujtotta.

Erdély területén minden kivágott öreg diófáért három fiatal diófacsemetét kell elültetni.

A kolozsvári hadbiróság Nagy István petrii gazdálkodót hat hónapi fogházzal sujtotta, mert ittas állapotban tiszteletlenül nyilatkozott a román államról.

Mócson a kórházban szivenlőtte magát Cleopatra Sarvoán hatodféléves orvostanhallgatónő, mert céltalannak látta az életet.

Kolozsváron letartóztatták Pulca Teodor adóvégrehajtót, mert 792 leiről nem tudott elszámolni. Már ot tart Románia, hogy alig husz pengőért kitekeri a nyakát a „faj" román tisztviselőknek is.

— Schaff tánciskolájában a Koronában huszonkettedikén új tanfolyam kezdődik. Iparos- és kereskedőknek.

— A Csokonai-ünnepélyen szombaton a Déri-múzeumban szerepelnek Szentmihályiné Szabó Mária, Hamvay Lucy, Pap Károly, Oláh Gábor, Mata János és a Városi Dalegylet. Jegyek: Csáthynl és Méliusnál. (:)

— Az északi Kárpátok virágai és tájai c. előadás, amelyet dr Soó Rezső egyetemi professzor tart most csütörtökön, 17-én a Tisza Népszerű Egyetemen, vetített képekkel, rendkivül érdekes és látványos lesz, minden művelt ember számára. Kezdete hat órakor a Kereskedő Társulat dísztermében. Ruhatár van. Beléptidij nincsen. Az előadás keretében meglátjuk a Tátrát, a Felvidék szép tájait.

— Harminenégyéves korában autószerencsétlenség következtében meghalt egy losangelesi kórházban Walt Disney egyik legtehetségesebb munkatársa, F. E. Spencer. Spencer irányitotta azoknak a rajzos filmeknek a készitését, amelyekben a hires Donald kacsa szerepel. Helyére most a vezetése alatt állott hat rajzoló valamelyike fog lépni.

— Turistaelőadás az Alpokról. — Hettesheimer Ernő tanár többször járt leánytanyitványaival az Alpokban. Ezekről az utakról jövő hét keddjén, november 22-én, vetitettképes előadást tart, a Déri-múzeumban, a turistaegylet téli előadássorozatában. Kezdete este félhét órakor.

— A kazánból kicsapó láng halálra égetett egy munkást. Budapesten a Leipziger gyárban kedden kazánt javitottak a munkások. Eddig ki nem derttott okból láng csapott ki a kazánból s súlyosan megégette Farkas Sándor munkást. A Rókus kórházba vitték, ahol meghalt.

—o—

A Fiatal Magyarság debreceni összejövetele

A Fiatal Magyarság alakulat debreceni összejövetele tegnap este a Kereskedő társulat dísztermében folyt le, mintegy százfőnyi közönség jelenlétében.

A megnyitó után **Kovács Imre**, az ismert szocjológus tartott előadást a földreformról és olyan élesen támadta az Imrédy-kormány földbirtokpolitikáját, amely hang a mai időkben nem ige való.

Elek Péter, szintén fővárosi előadó részletesen vázolta a Fiatal Magyarság munkáját.

Az előadások előtt **Kiss István** tanár üdvözölte a megjelent előadókat és a közönséget.

Lég- és gázvédelmi cikkek
vitéz Tamássy (Beszler) Lajos
szaküzletében
Piac u. 17.

Egy debreceni uriasszony zászlót küldött a kassai cserkészeknek

Egy debreceni uriasszony, ki névtelenül akar maradni a nyilvánosság előtt, egy diszes zászlót küldött a kassai gimnázista cserkészeknek. Az urhölgyet rendkivül meghatotta a kassai gimnázisták gerinces magatartása, melyet a cseh uralom napjaiban tanusitotta. A kassai diákok voltak azok, mint emlékezetes, akik nem tudván másképp kifejezést adni érzelemiknek, az iskolapadokat szétdobálták, majd a tanárok belépésekor „Mindent vissza" felkiáltásokkal helyükre raktak a padokat. Ezt a kedves, hazafias mozzanatot emlitette fel az illető urhölgy a zászló küldésével kapcsolatos levelében. A lelkes, hazafias tett követésre méltó, szép példát nyujt.

Meghalt egy 70 éves debreceni ember, nem v.tték idejében orvoshoz

A debreceni ügyészségnek jelentették, hogy meghalt bélcsavarodás következtében **Takács** Márton 70 éves Debrecen Bellegelő 501. számú tanyai lakos. Az ügyészség a jelentés alapján vizsgálatot indított és **Zsögöd** Jenő vizsgálóbiró elrendelte a boncolást is. A hatóság kihallgatásokat tart az ügyben, mert olyan bejelentés is történt hogy az öreg ember már csütörtökön panaszkodott és orvoshoz akart menni, de kijelentették, hogy

hétköznap nem adnak szekeret a tanyából, hogy a városba hozzák megvizsgálni, ráér majd vasárnap is az orvoshoz menni.

A hatósági vizsgálatnak az a célja, hogy megállapitsa történt-e mulasztás és kit terhel a felelősség az öreg földmives haláláért.

— Túlságosan vérmes embereknél, kiváltkép akiknél az igen nagy nedvdússág mindenféle kellemetlen tünete, mint gyors elfáradás, elbágyadás, a teltség érzete gyakran jelentkezik, kitűnő hatással szokott járni, ha néhány hétik naponta reggel, éhgyomorra egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

— Sümegi Vilmos meghalt. Budapestről jelentik: Szerdán délután egynegyed 2-kor az egyik fővárosi szanatóriumban 74 éves korában meghalt Sümegi Vilmos, volt képviselő, m. kir. kormányfőtanácsos, a „Magyarország" felelős kiadója.

—o—

— A „Magyar a magyarért" akcióra Medve István ujságárus, Téglaskert Baaton ucca 55. szám alatti lakos, a maga szerény és ritka filléreiből 50 fillért adott.

— Férfi, vagy nő? A londoni nevelésügyi megyei tanács bizottsága új elemi iskolát nyitott. Az érdekelt 2957 szülőt megszavaztatta, hogy férfi, vagy nőigazgatót kivánnak-e az iskola élére. A szülők — apák, anyák — óriási többséggel (2759 szavazattal 198 ellenében) férfit kivántak.

GÉPLEIRÁS MÁSOLÁS **HURAY,** parkamara T: 17-93

— Sósavat ivott a templomban. Szegedről jelentik: Tegnap reggel egy fiatal leány jelent meg a kiskunhalasi katolikus templomban. Mély imába merült az egyik térdeplőnél. Nemsokára hangos sikoltást hallottak az ájtatoskodók, a fiatal leány lefordult a térdeplőről, elvesztette eszméletét. — Amikor orvosi segélyben részesitették, megállapitották, hogy megmérgezte magát. A szegedi mentők a szegedi közkórházba szállitották. Itt kiderült, hogy sósavat ivott. Kihallgatni nem lehetett. Valószinűnek tartják, hogy szerelmi bánatában akart meghalni.

— Másfélévi börtönre ítéltek egy valutacsempészt. A budapesti büntető törvényszék, mint valutabiróság most vonta felelősségre Lengyel Ernő elnöklésével Kronstein Ignác foglalkozásnélkül ujpesti lakost. Az ügyészség fizetési eszközökkel való visszaélés büntettével vádolta meg. Eszerint 1936 augusztusától 1937 szeptemberéig tizennégyszer fordult meg Lengyelországban mintegy ötvenötezer pengőt és körülbelül harmincezer pengő értékü külföldi valutát vitt ki. Krakkóban saját nevére számlát nyittatott es ezen keresztül különböző átutalások történtek. A törvényszék másfélévi börtönre, háromszáz pengő pénzbüntetésre itélte és kétszáz pengő vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte a vádbeli bűncselekmény miatt.

51.045/1938. C. sz. **HIRDETMÉNY.** A városi elsőfoku közigazgatási hatóság közhírré teszi, hogy a II-ik állategészségügyi kerületben veszett eb garázdálkodott és ennek folytán a veszettség állati betegség szórványos jellegü fellépése állapittatott meg. Ezen fertőző állati betegségek elterjedésének megakadályozása céljából az állategészségügyről szóló 1928. évi XLX. t.-c. 52—55. §-ai és a törvény végrehajtása tárgyában kiadott 100.000—1932. F. M. számú rendelet 321. és következő paragrafusaiban foglalt rendelkezések alapján a II-ik állategészségügyi kerület egész területére f. évi november hó 8-tól 1939. évi február hó 6-ig terjedő 90 napi időtartamra ebzárlat rendeltetett el. Az ebzárlat hatálya kiterjed a Hortobágy pusztának a Hortobágy folyótól keletre eső részére, az Álomzug, Kösélyszeg, Elep, Istenföldje, Kis- és Nagyhegyes és Cuca pusztarészekre. A II. állategészségügyi kerület határai: a balmazujvárosi határ, Hortobágy folyó, szoboszlói és nádudvari határ. Az ebzárlat alá helyezett területen minden eb megkötve, a macskák bezárva, vagy elkerített zárt helyen oly módon tartandók, hogy más kutyával vagy macskával ne érintkezhessenek és emberben vagy állatban kárt ne tehessenek. A zárlat alá helyezett területről kutyát, vagy macskát csak a városi elsőfokú közigazgatási hatóság engedélye alapján lehet kivinni. Kötelesek az állattulajdonosok és birtokosok ebeik, macskáik egészségi állapotát figyelemmel kisérni és a rajtuk észlelt minden változást a hatóságnál bejelenteni. A szabadon járó kutyák és macskák elfogatnak és ezek tulajdonosai ellen a kihágási eljárást a hatóság folyamatba fogja tenni. Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága.

A PALÁNKAI VADLUDAK

REGÉNY

IRTA: SZEKULA JENŐ

— 58. közlemény —

Sápadtan, nyúrgán keresztberakott lábakkal virrasztott őrhelyén mozdulatlanul, akár a gém. A szeme körül már ónos karikák kerekedtek a fáradtságtól. Szereti ezt a szép nagylányt... önön magánál is jobban szereti, — ez soha világosabb nem volt előtte, mint ezekben a tölmagasztosult pillanatokban. Életét is szívesen föláldozná, magába tudná fojtani nagy lángoló szerelmét is, ha ezen az áron megváltaná Elza életét s boldogságát. És titkon még a nábobot is gyűlöli, a világgá zavart huszár miatt — fölidézve ezt a szörnyű szerencsétlenséget, amit el lehetett volna hárítani.

Szíve megtelt szédült, alaktalan boldog nagy jósággal.

Eleinte mord kedvben, sóhajtozva, mártirok fanyar citrom ábrázatával ült az életunt leány nyoszolyája mellett. „Másért lett öngyilkos és én ápoljam?" — háborgott magában, kimondhatatlan szenvedés közben. De az írigység és féltékenység, lassan, lassan elpárolgott; helyén nem maradt más csak a szerelem, tisztán... desztillálton, kristályos, deremedt jégtestnél, mocsoktalanabbul.

Mereven bámult a leány... ragyogó üvegszemmel, mint valami jóindulatú varázsló. Hiszen valamikor hatalma volt Elza fölött s hipnózis bűverejével, majdnem magával ragadta a szerelembe. De szeretné most is, ha megtisztult, szent érzésből, át tudna plántálni valamit a leány lelkébe, hogy ez legalább megsejtené, hogy ő menynyire szereti, anélkül, hogy szóval kellene azt elrebegnie.

Dermedt eszméletlenségbe pihegett a leány. Ajka cserepes volt a láztól... s néha megborzongott, mintha hideg rázná. Szeme kinyílott... de tekintete idegen volt és talányos... mintha lelke nagy messzeségből, ismeretlen területek ről tért volna vissza a földre.

— Szeretsz?! — szólalt meg félálom öntudatlanságában. Mintha kiolvasná az orvos szeméből a hangosan ki nem mondott gondolatot.

Az albinó meghökkenten bámult Szava nem jött meg a meglepetéstől.

— Milyen szép vagy te... Menynyire tiszta vagy... — hadarta a lány eszelősen. — Szürke vagy, akár a hold és fehér, mint a halál. Két karod olyan mint a kitárt kőkereszt... szemed kiégett halotti csillag... alakod a karcsu fakopor só.

Mintha láz szólana ajkáról... vagy a téboly. Kegyetlen erőlködéssel föltámaszkodott fekhelyéről és az albinó felé botorkált bizonytalnul, mint az alvajáró. Arca színes lett és átszellemült a lámpa világánál.

— Én szeretlek téged, te szép, hallálfejű fiú!

Két karját kitárta. Talán ájultan omlana össze, ha az albinó föl nem emelné a karjaiba. De szomjas ajka aléltan is az albinó száját krreste. Ajkuk egy másodpercre szomjas, bódult csókban tapadt ösz sze.

— Szeretlek! — hajtogatta csaknem fuldokolva.

Az albinó tért előbb magához.

— Maga nem jól van, Elza... vissza kell feküdnie az ágyba!

— Igen... — felelte a leány fölocsudva. — Kegyetlenül rosszul érzem magam.

Ettől a naptól számítva Elzának egészségi állapota napról napra javult. Már el is hagyta az ágyat. Az albinó is visszakapta csüggedő önbizalmát. Most, Most már harcolni fog Elza kezéért, utolsó csöppvéréig, mert a leány őt szereti, ezt elárulta a révület bódult pillanatában. Lázban és félig önkívületlen rebegte el a nagy vallomást — de a lelke megnyilatkozott tisztán és leplezetlenül.

— Állni fogom a sarat, — hörögte az albinó ökölbe gémberedett kézzel. — A szép és gazdag leány Bélteky Endréné lesz, ha a világ összeomlik, akkor is!

Elza még mindig halovány volt és gyönge. Csak alkonyat után hagyta el szobáját, mintha röstelne emberi tekintetek elé kerülni öngyilkos kisérlete óta. Bélteky kisérte el magányos sétáira. Szerelemről többé nem esett szó köztük, de azért egymáshoz simultak régi jópajtások módjára a borzongattatóan hüvös jegenyesorban.

Egyszer hüvös és sötét este eljuttottak a csordakutig is, ahol Fáni öngyilkosságot követett el. Elza virágbokrétát helyezett a néma kőszobor alá.

— Szegény szép Fáni néném... ő is sokat szenvedhetett.

— De magát boldogságra szánta a sors, — vágott a szavába az albinó.

Elza összecsukott szájjal hallgatott.

— Mégegyszer nem szabad megcsinálni azt a bolondságot! — oktatta az orvos.

— Nem is fogom... inkább hurcolom a keresztet. Senkinek sem akarok bánatot okozni.

Napokon át esett. Alig lehetett kimozdulni a szobából. Korán beköszöntött az ősz. Hüvös és párás időben, koromsötétben az albinó ott sótált a lánnyal a homályba temetkezett ablak alatt. Meleg trágyaillat csapott az arcukba a fölhasogatott földekről.

Az albinó belekarolt a sápadt lányba, aki hagyta, nem ellenkezett, sőt még közelebb huzódott az orvoshoz a nyirkos, esőtől és korhadó török gőzétől párás estén. — Boldog édes meleg hatotta át az albinó nyugtalanul lobogó vérét; keresztül járva ijedt és hórihorgas alakját a kobakjától a cipője talpáig, — a szerelem mindent elárasztó zsongó mámorában. Nagyon szerelmes volt és a hozzá közelsimuló szíveske tikkadt pergése azt muzsikálta néki, hogy a nagy érzés kölcsönös.

Itt volna az ideje, hogy kirukkoljon a nagy vallomással és tudatra adja keresetlen szavakkal a palánkai nábob lányának, — hogy feleségül szeretné venni. De remegés futott át a gerincén... nyeldeklője mintha megbénult volna.

— Majd holnap... — dadogta magában dideregve. — Holnap!

Holnap amugy is esküvőre hivatalosak mind a ketten. Nagy lakodalomra készülődnek a szomszéd bunyevác faluban, amire kettejüket is meghivták, sőt oda is igérkeztek. A pusztapalánkai uradalom egyik juhásza, a Péró, veszi feleségül jómódu nádalyi gazdának lányát, a Milkát. Majd zene hangja mellett... bor tüzénél, ha rózsás mámor telepszik a lakodalmas házra... ki fog rukkolni szive nagy bajával ő is... s ott helyben fogja megkérni Elza kezét. — Kikényszeriti belőle az igent!

SPORT

Sporthiradó

A DEBRECZEN sporthírszolgálata jelenti:

A Bocskai szerdán tartotta kétkapus edzését, a DEAC volt az ellenfél. Az edzésen Baló főhadnagy a sportszerető tiszt közreműködése folytán a katonajátékosok is megjelenhettek és kiadós edzést tarthattak. Vörössy kapus és Belcsik nem volt kint, azonkivül a Pestem élő Nádas, Horváth és Kertes. Igy állt fel az edzésen a Bocskai: Sarkadi, Csokai, Janzsó, Elek, Pocsai, Palotás, Markos, Orosz, Pásztói, Takács, Hajdú A Bocskai 10:2 arányban győzött a DEAC ellen Pásztói 4, Takács, Orosz 2—2 gólt, Hajdú s Markos lőtte a Bocskai góljait, Vajda pedig a DEAC góljait.

A Ferencváros elleni csapat valószinüleg a következő: helyet kap Kertes és Pásztói, Orosz meg valószinűleg a fedezetsorban játszik és ekkor Elek pihenne. A valószinű csapat a Fradi ellen: Kertes, Nádas, Janzsó, Orosz Pocsai, Belcsik, Markos, Palotás és Pásztói, Takács, Hajdú.

A Bocskai-val most az Elektromos csatázik a kiesés elkerülésére. — Az Elektromos erősit. Sárdi, a Tokod kitünő csatára lépett az Elektromosba s vele erősíti a támadósort.

Toldi nem játszik a Bocskai ellen

A Ferencváros a Bocskai ellen hir szerint pihenteti Toldit és helyette Kemény lenne a balösszekötő. Igy állana fel a Ferencváros: Háda, Polgár, Táborai, Pósa, Sárosi III. Lázár, Bíró, Jakab, Sárosi, Kemény (Toldi), Gyetvay.

A vasárnapi amatőrmérkőzések játékvezetői: Debrecenben: DEAC—BUSE: Palotás. — Nyíregyházán NyKISE—DMTE: dr Várady Sándor. — NyTVE—Karcagi MOVE: dr Kovács Lajos. — Nyírbátor Báthori—NyVSC Joanovics. — Mátészalka: MVTT—Kisvárdai KLT: Kovács József.

A Bocskai hivatalosan is beadta a fejelentést Gallovich Tibor, a Zugló edzője ellen, dr Forbáth Ernő Bocskai kluborvos megsértése és az öltözőben okozott botrány miatt. Az üggyel majd az illetékes egyesbíró foglalkozik.

A Bocskai óvásával a Szolnoki MÁV elleni mérkőzésből kifolyólag hétfőn foglalkozik a Játékvezetők Testülete s akkor hallgatják ki Égner Kálmán játékvezetőt is.

KÖZ-GAZDASÁG

Hortobágyon legeltető gazdák figyelmébe

A Hortobágyi-intézőbizottság 1938 november hó 13-án tartott ülésén a jószágok hazaveréséről úgy határozott, hogy azokat pénteken hazaveretik és a pásztoroktól a köntösgáti déli legelőn át lehet venni.

TERMÉNYTŐZSDE.

Gyengébb a búza.

A készárúpiacon a búza, rozs és zab 5—5 fillérrel olcsóbbodott, a tengeri 10 fillérrel lett olcsóbb, az elsőrendű árpánál a felső árhatárát 25—25 fillérrel szállitották le.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.50—20.60, 78 kg 20.70—20.80, 79 kg 20.90—21.00 80 kilós 21.00—21.10. — Felsőtiszai 77 kg 20.45—20.55, 78 kg 20.65—20.75 79 kg 20.85—20.95, 80 kg 20.95—21.05 rozs 14.85—15.00, takarmányárpa első rendü 18.30—18.50, középminőségü 18.00—18.20, sörárpa kiváló 21.00—21.50, prima 20.00—20.75, sörárpa 19.50—20.00, zab elsőrendü 19.30—19.45, középminőségü 19.20—19.30, tengeri 13.20—13.30, korpa 12.80—13.00, 8-as liszt 15.80—16.00 P.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnapi ferencvárosi sertésvásárra összes felhajtás 2744 darab volt, angol hússertésfelhajtás 952 darab. A vásár irányzata nagyon lanyha. Árak: szedett sertés I. 100—102 fillér, III. 84—92 fillér élősúlyban kilónként.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Búza mázsája 19.70—19.80 pengő, rozs 13.50—13.60 P, árpa 18.00—18.20 tengeri szemes 11.50—12.00 P, csöves 9.50—9.60 P, lucerna 9.00—10.50, széna 7.00—8.00, lóhere 9.00—9.20 P, szalma 2.50 P, zsupszalma 4.00 P, cukorrépa 2.20—2.50, takarmányrépa 1.60—1.80, tök 2.50 P mázsája.

x Az olcsónál is olcsóbban járhat szinházba, aki kedvezményes szelvény füzetet vált a szinház földszinti titkári irodájában.

MOSOTT RONGYOT vesz lapunk nyomdája

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Gálocsy irodája,
Vigkedvű Mihály utca 23. telefon: 28-72. Nyomoz, informál, megfigyel mindenütt. 1768 12. 12

Szabó
magánnyomozó irodája Varga utca 41. sz. Legdiszkrétebben nyomoz, megfigyel, informál. 76

Házasság

Megnősülne
középkorú, egészséges keresztény úriember, húszezer pengő tehermentes ingatlannal, vagy azonnali tízezer P készpénzzel. Középkorú nőt venne el, akinek önálló biztos keresete s lakása van. Ajánlatot „Mindent megbeszélünk" jeligére, a kiadóba kérek. 70

Alkalmazást nyer férfi

Egy
pékségéd felvétetik, Rákóczi utca 40. sz. 84

Ügynököt,
fiatal kezdőt felveszek, Halmágyi József kereskedelmi iroda, Piac 2. 32. sz. 82

Ügyes
kifutó fiú, vagy leány szabóságba felvétetik, Fuhrmann, Péterfia 21. 79

Kerékpáros
kifutófiú felvétetik, vitéz Sipos építésznél, Csapó utca 23. 78

Komenciós
kocsis, 16 éves fiával, január hó elsejére felvétetik, Teleki utca 14. 77

Alkalmazást keres férfi

Húszéves
ügyes megbizható fiatal ember, kocsisnak, vagy hasonló állást vállal. Faragó utca 1. 68

Ügyes
kifutó fiú, vagy leány szabóságba felvétetik, Fuhrmann, Péterfia 21. 79

Kerékpáros
kifutófiú felvétetik, vitéz Sipos építésznél, Csapó utca 23. 78

Komenciós
kocsis, 16 éves fiával, január hó elsejére felvétetik, Teleki utca 14. 77

Ismét kapható finom dvaternyő

498-ért

a Fischer boltban

Teleki u. 73.

Alkalmazást nyer nő

Ügyes

jómegjelenésü kiszolgáló kisasszonyt, azonnali belépésre felveszek Kiss drogéria, Csapó u. 34. szám. 89

Perzsaszőnyeg-

javító leányt, elsőrendü munkást felveszek, Piac ucca 42. kézimunkaüzlet. 88

Sapka

varrólányokat felveszek Budai, Széchenyi ucca 8. szám. 83

Háztartási alkalmazott

Ügyes

fiatal, bejáró takarítónőt keresek, lehetőleg azonnali belépésre. Jelentkezni délután 3—4 óra között. Simonyi út 3. sz. 1977

Szobalányt,

jó bizonyítvánnyal azonnalra keresek, dr Geszti Auguszta szanatórium. 74

Perfekt

szakácsnőt keresek, hosszú bizonyítvánnyal vidékre. Cim a kiadóhivatalban. 71

Ajánlat

Grafológusnő

múlt, jelen, jövőről felvilágosit. Fogad: Széchenyi ucca 43. 1993

Cianozlasson

bizalommal a „Csala" cianozó vállalattal, Rákóczi ucca 9., telefon: 14-27. szám. 1604 11. 20

Ócska

tégla, ikerablak, vasgerenda, működépcsők, kirakati portálé, vasajtó, olcsón eladók. Ferenc József út 32. szám mérnöki iroda. II. em. 1521 11. 17.

Bundát

készit a legszebb kivitelben, alakit, Katona Vilmos szűcs, Simonffy ucca 2. 1283 11. 30

Női

fekete téli kabát, 22.— pengőtől, férfi télikabát 25 pengőtől kapható Vágó Sándornál, Csapó ucca 10. 605 12. 31.

Költözködéskor

villanykörtéit 20 fillérért beceseréljük. Kiégett körtéket beszámitjuk. Vagyonmentő, Hunyadi ucca 18. 1006 11. 29

Sodronyágybetétek

drótkerítések, vaságyak mosdók, kályhavédők s lábtörlők készülnek Ottónál, Rákóczi ucca 13. 283+

Uccai

ruhát 4, estélyit 5, kabátot 10, készit „Elit" szalon, József kir. herceg ucca 14. 1653 11. 22.

„Le-La"

zománcos tüzhelyek és olesóbb lakatos tüzhelyek raktára, Levencsik, Csapó ucca 87. sz. Zománc tüzhelyek szak 445 12. 31.

Zománcozott tüzhelyek

nagy választékban olcsón kaphatók. Ócska tüzhelyét beeserélem. Hatvan ucca 70. Telefon: 12-84. 1683 11. 30

Tükörgyártás,

üvegesiszolás, hibás tükrök újáöntése, fürdőszobatükrök. Sipkai 15. szám. Telefon 22-96 vits, Nagyvárad ucca 175+ vv

Poloskairtást,

ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss, Kigyó ucca 5. szám. 49

Teljes ellátás

Kellemes lakás,

finom koszt a Hungária penzióban **szobák napokra s hónapszámra,** Ferenc József út 59. szám, telefon: 23-39 1330 vv.

Elelmiszer ital

Libaaprólék

70 fillér, Simonffy u. 6 sarki koesmán túl és Csapó uccán, szinházi átjárónál, libahús üzletekben, libamáj 3 fillértől. 1370 12. 13

Pürgölt

napraforgóból csemegének. Dióbelet pótolja süteményekben, kg 70 fillér. Olajmalom, Károly Ferenc József út 30. szám. 1703 12. 9

Hangszer

Mestergordonka

teles, eladó. Rácz Jancsi, Késes ucca 22. 1297 vv

Zongora,

jó állapotban levő eladó Cim a kiadóban. 73

Alighasznált

Bösendorfer rövid koncert zongora eladó. Cim a kaidóban. 72

Bútor

Dióhálók,

kombinált szekrények, rekamiék, ebédlők, irógasztalok, hármasszekrények, konyhabútorok olcsón. Bútormagazin, Széchenyi ucca 6. 478 11. 18

Tüzelő anyagok

Katonatisztek,

altisztek, tüzifát, szenet legolcsóbban kaphatnak Vágó tüzifakereskedésében, Margitfürdőnél, telefon: 10-24. 1309 vv.

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Hatvan

ucca 29. alatt saroküzlethelyiség kiadó. — Farkas ügyvéd, Arany János ucca 2. 1842

Kiadó

fűszerüzlet, berendezéssel, vagy a berendezés eladó. Boldogfalva ucca 13. szám. 66

Átadó üzlet vendéglő

Forgalmas

helyen, bevezetet fűszer (szatócs) üzlet árúval, beredezéssel együtt átadó. Forgalmas" jeligére kiadóhivatalban. 81

Kiadó lakás egyszobás

Nagyon szép

uccai parkettes szoba, előszobával, gázzal, decemberre, Barna ucca 15. szám. 39

Egy szoba,

konyha, kamarás lakás kiadó, december elsejére, esetleg már 22-től is. Homokkert Szoboszlay Papp István ucca 18 sz. 87

Udvari

egyszobás lakás decemberre, uccai kétszobás lakás 15-ére kiadó. Rothermere ucca 29. 85

Kiadó

egy szoba konyha spájz december elsejétől, Csillag ucca 37. 75

Butorozott szoba

Kiadó

Fürdő ucca 5., vagy Andaházi ucca 3. szám alatt bútorozott szoba, fürdőszoba használattal 1—2 személynek, közel az egyetemhez. 60

Ingóság eladás

Megszünés

miatt hálók, ebédlők, irodák, kombinált szobák, egyéb butorok eladók. Dégenfeld tér 6 1099 11 30

Ócska

tégla, ikerablakok, kirakati portálék, vasgerendák, működépcsők, s vasajtók, nagyon olcsón eladók. Ferenc József út 32. II. e. mérnöki iroda. 1521 11. 18

Erős nagykapu

olcsón eladó Tanító u. 18 szám 1217 vv

Kályha,

salgótarjáni, két aknás terem fütésére alkalmas, teljesen jókarban olcsón eladó. Értekezni kiadóhivatal pénztáránál. 969 vv

Eladó

új télikabát. Fiút tanulónak felveszek, Timár u. 2. sz. Eitner. 85

Elveszett

Szombaton

éjjel egy táska mintakollekció elveszett. Becsületes megtalálót jutalomban részesitem. — Cim a kiadóban. 80

Vegyes

Találtatott

zöld-pirossal bélelt medvebőr szőnyeg. Igazolt tulajdonosa átveheti: Zápolya ucca 11. alatt. 69

Ingatlanforgalmi irodák

Felszeghy Gábor

ingatlanforgalmi és gazdasági irodáját áthelyezte **Széchenyi ucca 14. szám** alá. Eladó házak, emeletse és földszintes, a város minden részén, Széchenyi uccán egy gyönyörü új adómentes villa. Több birtok eladó, Debrecen közelében 130 holdas tanyás eladó és bérbeadó. Verébdülőben eladó 3 magyar holdas. Szatmárban 200 hold. Bérbeadó egy 130 holdas és egy 75 holdas. Bérletre kerestetik 50—60 holdas és 300—400 holdas. 67

Eladó házhely

Villatelek

egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén kedvező feltételekkel eladó. Közelebbi felvilágosítást a Kölcsönös Segélyző Egylet ad. Kossuth u 8 104+

Három pengő

a ritka alkalmi ára a Sámsoni kövesúttól egy percnyire levő Apponyi ucca 48. számú házhely négyszögölének. Ara kedvező részletekben is fizethető. 2+

Eladó ház

Jól jövedelmező ház

remek feltételek mellett eladó. Havi 111 pengot hoz, mert 1 kétszobás, 3 egyszobás konyhás lakás és 1 üzlethelyiség van bérbeadva. Cim a kiadóban. 21 A+

Homokkertben

119 négyszögöles telken 3 egyszobás és 1 egyszobás lakás van Most havi 30 pengőt hoz. Alkalmi áron átvehető, kevés pénz kell hozzá. Címet a kiadóhivatal megmondja. 18 A+

Kitünő jövedelmet hoz

158 négyszögöles telken fekvő ház, 2 háromszobás lakásból áll, most renoválták, havonként 172 pengő bért hoz. Kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. Cimet a kiadóban. 22 A+

Nagyszerü tőkebefektetés!

Tisztán 6 százalékos kamatot hoz, a Nap u. Attila tér, Baross ucca sarkán levő üzletesház. A saroképületben csinosan berendezett kisvendéglő, minden kényelemmel és lakással. Alápincézett épület. — A Nap ucca 22. számú ház, négyszobás úri lakással, parkett, fürdőszoba, viz, villany, gázvezetékkel, virágos udvar, fákkal, szőlőlugassal. Készpénzára 23,000 pengő. 23 A+

Eladó

ház a város szivében 4 lakással, mindegyikhez fürdőszoba, évi 4000 P bérjövedelemmel — 366 négyszögöl területen. Szép virágoskert, ötven darab termő gyümölcsfa, baromfiudvar, sempernova front. Elsőrendü tőkebefektetés, Rákóczi utca 35. szám. Értekezni 2-ik lépcső, a tulajdonosnál. 101+

Valóságos kúriát

szerez könnyüszerrel a Hétvezér uccában. A 47. számú ház hosszú tornácával, több rendbeli lakásával, kamrákkal, istállóval, két szivattyús kútjával, nagyon szép konyhakertjével sok kényelmet biztosit. Telke 700 öl. Utolsó ára 7800 pengő, lakbérlekötéssel részletekben is fizethető, minden nehézség nélkül. 4+

Jó vétel

A Salétrom utcán 115 négyszögöles telkes ház havi 54 P bérjövedelemmel eladó. 2 egyszoba, konyhás és 1 egyszoba konyhás lakás, 2 pincehelyiségből áll. Nem sok pénzzel átvehető. Cim a kiadóban. 17 A+

Ilyen csodavételt

még nem hallott! Nem egészen két év alatt önmagát kifizeti egy most renovált ház. Havi bérjövedelme 290 pengő. Van benne 2 háromszobás és 5 egyszobás lakás. Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 19 A+

Nagyjövedelmü

ház eladó a Vendég u. 54. sz. alatt. Hatrendbeli lakás. Vizvezeték az udvarban Utolsó ára 4900 pengő. Lakbérlekötéssel most megvásárolható. 9+

Apró jonathán ALMA 48 tillér

Déligyümölcscsarnok

Arany Bika mellett és a Hungária palotában

Takaros

kertségi ház, nagyon olcsón megvehető a Bozzai telepen. 384 négyszögöles telek, 2 egyszoba konyhás lakás és 1 egyszoba konyhás lakás van benne. Kevés pénzzel átvehető. Cim a kaidóban. 16 A+

Alkalmi vétel

kedvező áron eladó 133 négyszlgöles telken három egyszoba konyhás és két egyszobás lakással bíró ház. Havi bérjlvedelme 56 pengő. — Cim a kiadóban. 13 A+

Jó nyugdijnak

megfelelő jövedelmet biztosithat magának, aki megveszi a város forgalmas, fejlődő helyén azt a házat, amelyikben egy kétszobás, négy egyszobás konyhás és 1 egyszoba üzlethelyiségből álló lakás van. Jövedelmez havi 130 pengőt. Fele árával átvehető. Cim a kiadóban. 14 A+

Vargakertben

kitünő vétellehetőség nyilt egy most renovált házra. A lakbérből a ház ára kifizethető, mert 2 kétszobás és 6 egyszobás lakásban bérlők laknak. Most havi 97 pengőt fizetnek. Jó feltételek mellett a ház azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 20 A+

Magas kamatnak

megfelelő jövedelmet hoz a Hatvan utcán egy eladó modern ház. 591 négyszögöles telek, 1 négyszobás, 4 háromszobás, 7 kétszobás, 7 egyszoba konyhás lakás és 3 üzlethelyiség van benne. Havi bérjövedelme 909 pengő. Jó feltételek mellett megvehető. Cim a kiadóhivatalban. 15 A+

Eladó föld

Homokbánya,

a Rigó utca elején, kövesúthoz közel kedvező áron eladó. A telek kibányászás után ingyenben marad a vevőnek. Közelebbi felvilágositás 28-83. telefonon 11+

Gyümölcsösnek

kiválóan alkalmas homokföld, vágóhid villamos végállomáshoz három percre, részletre is eladó. A terület házhelyeknek is parcellázva van. Bihari ucca 4. 102+

ÓLMOT

vesz lapunk nyomdája

József királyi herceg u. 1. sz.

Szerkesztésért felelős: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért felelős: (f) SZIGETHY GYULA igazgató.